

NATO PERŽIŪRI SAVO TAKTIKĄ

NATO valstybių taryba Paryžiuje pradėjo pasitarimus, kuriuose peržiūrimos Šiaurės Atlanto pakto karinės koncepcijos. Vienas jautriausių punktų yra pasirošimas galimybei, kad Jungtinės Amerikos Valstybės sumažins savo karines įgulas Europoje.

Kitas svarbus klausimas yra nenaudas: ar galimas ribotas karas Šiaurės Atlanto zonoje, ypač padidėjus įtampai dėl Berlyno. Kitas didesnis klausimas liečia strategiją ir taktiką, panaudotiną tuo atveju, jei gali karo veiksmai prasidėti už Šiaurės Atlanto zonos ribų.

JAV atstovai pareiškė sąjun-

gininkams, kad jie negali daryti jokių įsipareigojimų, kol bus prezidento Kennedžio vyriausybė neperėmė krašto politikos kontrolės. Diskusijose lemiamą vaidmenį užima šie momentai:

savo kadenciją baigiančioji JAV administracija pakartotinai užsiminė, kad JAV galbūt negalės išlaikyti dabartinės apimties karinių įgulų Europoje dėl dolerio būklės;

JAV pasiūlė sukurti branduolinius ginklais aprūpintą smogiamąją jėgą tiesioginėje NATO žinioje;

laukiama padidėjant spaudimo visuotiniai nusiginkluoti, kai Ken-

nedžio administracija perims pareigas;

Prancūzija gali šiais metais išspręsti Alžiro krizę ir tuo būdu iš Afrikos atitraukti dvi divizijas.

Sąjungininkų karinės koncepcijos reguliai peržiūrimos NATO taryboje, susirinkus penktoikos valstybių nuolatiniams atstovams. Jie taip pat peržiūrimi kariniame komitete, kuris susirenka Washingtone.

Šio pasitarimo pasėkoje reikia laukti didesnių NATO politikos revizijų, ypač atsižvelgiant į faktą, kad sovietai iš paskutiniųjų skuba nepaprastu mastu ginkluoti savo armijas pačiais moderniausiais ginklais.

Paskutiniai didesnio masto NATO politikos pareiškimai buvo padaryti 1956 metais, kada nutarta įtraukti Vakarų Vokietijos karinę kontribuciją ir nusistatyta atkeršijimą remti branduolinius ginklais, nepaisant ar agresorius juos bus naudojės.

SOVIETŲ LĖKTUVAI MĖTO SIUNTAS KONGE

Jungt. Tautų gen. sekret. Hammarškoldas atsisakė iš Kongo atšaukti savo asmeninį įgaliotinį, kaip to buvo reikalaujęs prez. Kasavubu.

Hammarškoldas atmetė Kasavubo kaltinimus, kad Raješvaras Dajalis, iš Indijos, parodęs neatsakingumą ir šališkumą, atlikdamas JT misijos šefo pareigas. Jis nurodė, kad Dajalis yra ne diplomatinis atstovas, kurį krašto vyriausybė galėtų paskelbti nepageidaujamu asmeniniu, bet specialus JT sekretariato įgaliotinis, gaunąs direktyvas iš Saugumo Tarybos.

Provokatoriškas Kongo prez. Kasavubu reikalauja atšaukti Dajalį jau antrą kartą. Hammarškoldas, lankydamasis Konge, buvo pažadėjęs Dajalio atšaukimo klausimą perduoti Saugumo Tarybai, bet nenurodė kada.

Katangos provincijoje švedai atmušė tris balubų puolimus, padarydami jiems "sunkių nuostolių". Pareiškama, kad 60 švedų per tris valandas trukusias kautynes nenukentėję. Per ankstesnes kautynes sekmadienį buvo sužeistas vienas europietis gydytojas ir trys švedų kareiviai kai balubos užpuolė ligoninę.

Katangos prez. Tschombe apkaltino JT įgulas, kad jos šaudžiusios ir į jo kareivius ties Luena. JT Komanda buvo pareikalavusi, kad katangiečių daliniai pasitrauktų iš Luenos, pa-

likdami ją neutralia zona, bet Tschombe atsisakė.

Praeito savaitgalio neramumuose nuo Lumumbos šalininkų žuvo trys belgai. Šešiolika belgų buvo pagrobta ir nugabenta į Stanleyvilę, Rytų provincijos sostinę. Jungt. Tautų atstovai vėliau juos rado kalėjime smarkiai sužalotus.

29 amerikiečiai misijonieriai evakuoti į Ruandą-Urundi iš Kivu provincijos ir 19 amerikiečių dar laukia evakuacijos. Ekvatorinėje provincijoje, į kurią taip pat įsiskverbė Lumumbos šalininkai, prasidėjo baltųjų užpuodinėjimai, kurių metu nukentėjo misijonieriai kunigai ir vienuolės.

Leopoldvilėje gausėja duomenys, kad Lumumbos šalininkai gauna pagalbos iš užsienių. Gerai informuoti Vakarų sluoksniai pareiškė, kad sovietiniai lėktuvai, atskrendą iš Egipto bazės, mėto siuntas Lumumbos šalininkams Rytų provincijoje. Jungtinių Tautų Komandai įsakytą sukludinti neleistus lėktuvų nusileidimus, bet jie greičiausiai nieko negali padaryti prieš parašiusiais į džiungles nuleidžiamas siuntas.

Vakarų šaltiniai taip pat sako, kad Jungtinės Arabų Respublikos karininkai vadovauja Lumumbos šalininkų operacijoms, kurių pasėkoje jie įsiskverbė į Kivu ir Katangos provincijas.

IŠSISKYRĖ LIETUVOJE IR SUSITIKO AMERIKOJE

VĖL SUSITIKO... Praeitais metais rudenį Zita Sukauskaitė Radviliškio stoty išlydėjo į Ameriką savo geriausią draugę Danutę Širsaite, o dabar sausio 11 d. Zita irgi atskrido į Ameriką pas savo tėvelius, gyvenančius Detroite. Nuotraukoje abi draugės atsiveikina Radviliškį, su viltimi vėl susitikti. Ir jų svajonė išsipildė.

Žinios iš viso pasaulio

* JAV IR PRANCŪZIJA pradėjo preliminarines derybas dėl abiejų kraštų bendradarbiavimo erdvės tyrinėjimuose. Pagal projektą, JAV iššautų erdvės prancūzų mokslininkų pagamintą satelitą arba prancūzų mokslininkų instrumentus amerikiniame satelite.

* ALŽIRO nacionalistų provizorinė vyriausybė paskelbė, kad ji esanti pasiruošusi pradėti derybas su Prancūzijos vyriausybe dėl alžiriečių apsisprendimo sąlygų.

* ATLANTE, už 70 mylių nuo New Jersey kranto, bangos nugriovė raketų ankstyvojo įspėjimo sistemos radarą bokštą su tuo metu ten būdusiais 28 kariais, kurie visi žuvo.

* DAUGUMAS HAITI UNIVERSITETO studentų tyliai, bet efektingai boikotavo universiteto atidarymą. Vyriausybės sluoksnuose vis dar pastebimas nerivumumas, kad pasyvus studentų pasipriešinimas gali išvirsti demonstracijomis ir riaušėmis. Vyriausybė šiek tiek sušvelnino nepaprastojo meto būklės įstatymą, nežymiai atpalaiduodama judėjimo suvaržymus ir spaudos cenzūrą.

MASKVA DIDINA ĮTAMPĄ DĖL LAOSO

Sovietija pareiškė Jungtinėms Amerikos Valstybėms, kad pastarosios rizikuojančios praplėsti Laoso konfliktą, pagelbėdamos jo vyriausybei. Tas įspėjimas buvo išreikštas protesto notoje, kurią Sovietija įteikė JAV ambasadoriui Maskvoje dėl keturių amerikinių AT-6 lėktuvų perdavimo Vientiano vyriausybei, kuri juos panaudojo kovai su pro-komunistiniais sukilėliais.

Kaltindama JAV provokavimu "kraštutiniškai pavojingų pasėkų", Sovietija teigė, kad Washingtonas dabar perdavęs Laoso vyriausybei ir f-84 tipo sprausminius bombonešius -- naikintuvus, tuo būdu "atvirai įsikišdamas" į Laoso pilietinį karą.

Anksčiau, negu JAV ambasadorius Llewellyn Thompson buvo iššauktas į Sovietijos užsienių reikalų ministeriją, komunistų partijos organas Pravda paskelbė piktą straipsnį, kuriame prez. Eisenhowerio administracija buvo apkaltinta tiesiogine intervencija; remiant Laoso vyriausybę kariniais lėktuvais ir personalu. Pravdos straipsnyje buvo teigiama, kad Jungtinės Valstybės verbuojami savanoriai, kurie

Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris, vadovaujamas Z. Arlauskaitės - Mikšienės, su dideliu pasisekimu suvaidinęs "Nežinomąją" Kanadoje ir Detroite, praeitą šeštadienį davė progos pamatyti ir Clevelando lietuviams. Nuotraukoje Z. Arlauskaitė-Mikšienė užkulis duoda aktoriui Al. Iljasevičiui paskutinius nurodymus. Užpakaly stovi St. Geldauskas, V. Žebertavičius ir K. Ražauskas.

SUVARŽYTOS KELIONĖS Į KUBĄ

Sparčiai augęs sukilėlių skaičius. - Castro tiesia rankas į Guantanamo bazę.

JAV vyriausybė paskelbė kelionių į Kubą suvaržymus: norintieji ten keliauti piliečiai turės gauti specialius valstybės departamento pasus, o nuolatiniams apsigyvenimui įsileisti svetimšaliai -- dar ir specialius imigracijos ir natūralizacijos įstaigos leidimus. Išimties bus daromos asmenims, kurių kelionės laikomos "naudingos Jungtinėms Amerikos Valstybėms", būtent laikraštininkams ir prekybininkams, kurie turi prekybinių reikalų Kuboje.

Naujieji kelionių suvaržymai yra normalūs po diplomatinį santykių nutraukimo, tačiau ne visada juos taikoma. Neduodama jokių leidimų keliauti į tuos kraštus, kurių režimui nepripažinti: komunistinę Kiniją, Šiaurės Korėją, Šiaurės Vietnamą ir Albaniją. Bet, sakysime į Dominikos Respubliką, su kuria santykiai paaštrėjo praeitą rudenį, tebeleidžiama keliauti.

Po diplomatinį santykių su Kuba nutraukimo per paskutiniąsias dvi savaites iš Miami į Havaną išvyko 63 JAV piliečiai ir 147 nepiliečiai. Tas maršrutas yra dažniausiai naudojamas, vykstant į Kubą, ir tik jo vieno duomenys turimi.

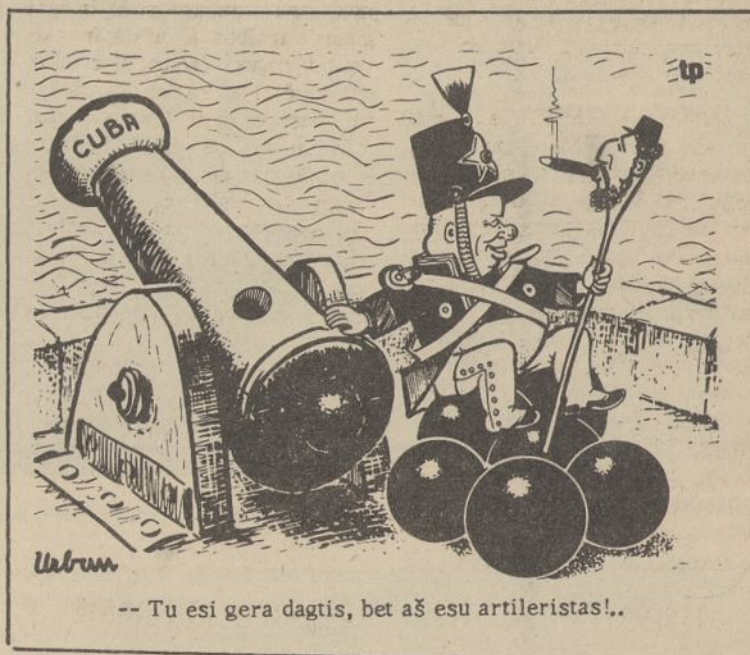
Prieš kelias dienas JAV sveikatos departamentas paskelbė,

kad visi iš Kubos atvyksta turėdami skiepavimo liudijimus. Anksčiau jų nebuvo reikalaujama. Kuba iš savo pusės anksčiau nereikalavo jokių pasų, bet nuo gruodžio mėnesio pradėta reikalauti, kad JAV piliečiai turėtų pasus ir Kubos vizas.

Castro režimas sutelkė tarp 10,000 ir 15,000 kariuomenės bei civilinės milicijos prie Escambrai kalnų (centrinėje Kuboje), siekdamas sugniuždyti didėjančius sukilėlių būrius. Iš kalnų

Reliatyviai trumpoje, tik pusantros valandos trukusioje, kalboje, švenčiant niekada neįvykusios invazijos "pergalę", jis nurodė, kad būsimoji JAV administracija "turės atitaistyti" JAV poziciją prieš revoliucinį režimą bendram JAV, Kubos ir viso pasaulio labui.

"Mes nebeturime daugiau nesantaikos punktų, kai visa pramonė, visos kasyklos ir visi bankai atsidūrė mūsų rankose. Vienintelė problema yra Guantanamo, tačiau mes dėl tos ba-

-- Tu esi gera dagtis, bet aš esu artileristas!..

rajono evakuojami ūkininkai, ir kalbama, kad vyriausybė pradės bombarduoti kalnus iš lėktuvų ir patrankų, kai tik evakuacija bus baigta.

Kiek kalnuose yra sukilėlių, tiksliai nežinoma, bet tikima, kad tarp 600 ir 2000. Nėra abejonės, kad jie gauna ginklus, šaudmenis ir maisto siuntas, lėktuvais atgabenamas iš užsienio. Užsienio gyveną režimo priešai teigia, kad sukilėlių skaičius sparčiai augęs, bet didžiają problemą jiems sudaranti ginklų stoka, todėl daugelis norinčiųjų įsijungti į sukilėlių eiles gražinama atgal, nurodant jiems atvykti tik tada, kai atsieneš ginklus.

Prieš keletą dienų Santiago arkivyskupas Enrique Perez Serrantes paskelbė naują ganytojišką laišką, kuriame kvietė Kubos krikščionis kovoti su vis labiau beįsigalinčiu komunizmu.

Iš Washingtono pranešama, kad ateinančioji prez. Kennedžio administracija ruošiasi suvaržyti Kubos tabako, vaisių ir daržovių importą. Tos žinios pasklido po to, kai Fidel Castro paskelbė "norą susitaikyti" su JAV, tačiau nurodymas, kad to "susitaikymo" kaina būsianti JAV laivyno bazę Guantanamo.

zės neskubame. Tai jų galvosūkio, nes, nutraukus santykius, JAV bazės būklė nėra pateisinama prieš pasaulį."

Castro skundėsi, kad dėl "imperialistų" invazijos grėsmės buvo sutrukdyta eilė valstybinių projektų, kaip pigių butų statyba. Bet revoliucija laimėsianti, nes jai pritariąs visos pasaulis. "Kubos vyriausybė yra viena iš labiausiai mylimų vyriausybių visame pasaulyje," pareiškė Castro.

Pradėta Castro režimo propaganda dėl Guantanamo bazės leidžia spėti, kad Havana netrukus oficialiai pareikalaus Washingtoną pasitraukti iš ten.

Kitą tos propagandos momentą sudarė keliomis valandomis anksčiau Havanos vyriausybės kontroliuojamų laikraščių paskelbtas pranešimas apie tariamą kubiečio darbininko kankinimą, siekiant iš jo išgauti prisipažinimą, kad jis šnipinėjęs Castro vyriausybę. Tariamasis kankinys vėliau per visas radijo stotis pasakojo apie savo "pergyvenimus".

JAV laivynas griežtai paneigė kaltinimus. Minėtas darbininkas buvo areštuotas praeitą savaitę, kai pas jį rasti "algalapiai, kurių jis neturėjo teisės turėti", tik po kelių dienų, jam apsimetus sergančiu, buvo paleistas.

Vieni jų žingsniuodavo kelias dienas, kiti -- kelias savaites. Sausio vidury buvo duotas įsakymas telkti sužeistuosius ir paliegėlius Stalingrado komendantūroje, miesto centre, kur vėliau daugumą jų ištiko tragiškas likimas.

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO... (29)

Masiniai karių kapai

Galas artėjo milžiniškais žingsniais, ir atėjo laikas, kada išsyrškėjo paskutinės konsekvencijos, nes jau bekilo tik klausimas būti ar nebūti, eiti belaisvėn, bandyti prasilausti ar ieškoti mirties kovoje.

Šimtai dar bandė prasilausti, nors to prasilausimo šansai nebebuvo nė 1:99. Frontas buvo nutolęs daugiau kaip 350 km, o jėgos nusilpusios.

Kiti ruošėsi eiti į belaisvę: "Kodėl rusai turėtų mirti su kintu? Mes buvome tik fronto kariai."

Tretiesiems belaisvė reikė Sibiro arba mirtį, ir jie buvo pasiryžę geriau mirti su ginklu rankoje arba nuo savo ginklo. Kiekvienas ir elgėsi, kaip sugalvojo, nors vėliau juos visus ištiko beveik tas pats likimas.

Liūdniausia buvo sužeistųjų būklė. Jie telkėsi rūsiuose, kurių vien vardams išminti čia neužtektų vietos. Būklei sunkėjant, tie rūšiai iš ligoninių virto siaubo punktais, masiniais kapais.

Sausio viduryje armijos štabas išleido įsakymą, pagal kurį visi sužeistieji turi būti telkiami į Stalingrado komendantūrą. Nuo tos dienos tūkstančiai sužeistųjų pradėjo žygiuoti į miesto centrą. Didžiulis pastatas su dviem sparnais turėjo milžinišką traukiamąją jėgą.

Sužeistieji ėjo ilgomis kolumnomis iš Orlovkos ir Varapanovo, pakeliui palikdami kraujo pėdsakus ir mirstančiuosius. Daugumas jų žygiavo tris dienas, o neretas ir dvi savaites. Jie buvo jauni vyrai, bet jų veidai atrodė, kaip senelių. Jie vengė parpulti, kad neliktų pakelėje mirti, kiti buvo nešami arba velkami, vėl kiti šliaužė pasiramščiuodami lazdomis ir lentgaliais.

Jie norėjo patekti į ligoninę su stogu ir vieta šiltam guoliui, su karšta arbata ir pagalba pradedančios piliuoti žaizdoms. Komendantūra jiems buvo palaimos sala, į kurią jie traukė didesniais ir mažesniais būriais. Iš vakarų pusės ateinantieji praeidavo akmeninius stulpus su įrašais: "Raudonojo Carycino proletariatas laisvės kovotojams, kurie 1919 metais žuvo, kovodami su Vrangelio būdais." Arba pro Raudonojoje aikštėje stovintį plakatą, kuriame švietė didelis įrašas: "Fiureris išgelbės Stalingradą" -- ir apačioje krei-da prirašyta: "Kaip tai? Ar jis jau prarastas?"

Bet viltys sugniuždavo, kai jie pasiekdavo komendantūrą. Trys aukštai buvo perpildyti jau prieš eilę savaičių sužeistaisiais, ligoniais, bėgliais ir simulantais. O rūsijie sėdėjo trijų divizijų likučiai, ir abiejose namo pusėse buvo šaudoma.

Nebuvo nei guolių, nei tvarsčių, nei arbatos, nei pagalbos. Šešiolika gydytojų beviltiškai kovojo, sanitarai dirbo iki jėgų išsekimo, bet visų sutalpinti nepajėgė. Ir vis nauji ateidavo, bandydami įsisprausti į perpildytus koridorius, laiptus, rūsius. Jie prašinėjo vandens, ir nie-

kas jiems nedavė, jie šaukėsi maisto ir negavo, jie aimanavo, dejavo, reikalavo kunigų, gydytojų, morfijaus, tvarsčių, laiškinio popieriaus, motinų, žmonių, vaikų ir revoliučių. Revoliučių jie kartais gaudavo, kad liktų tuščia jų vieta.

Iš šoninių namų buvo šaudoma, tai ir komendantūra pateko į artilerijos ugnies zoną. Pirmiausiai užsidegė vakarinis sparnas, paskui liepsnos peršoko į pastato centrą.

Kas pajėgė paeiti ir buvo netoli išėjimų, spėjo pasprukti, bet kiti užtvėnkė išėjimus ir laiptus. Per juos veržėsi kiti, antras žmonių sluoksnis virš prakri-

Toje pačioje patalpoje savo aukas rinkosi dūmėtoji šiltinė, plaučių uždegimas, kraujo užkrėtimai ir visos kitos įmanomos ligos. Jei kas išliaužė vidun, vien tik sužeistas, tai vėliau dar ir užsikrėtė kurla epidemija. Baisiausias dalykas buvo utėlės, kurios siurbdavo į pradedančią gabalais kristi odą, trukdė miegą, kurio taip stigo.

Kai jų auka mirdavo, jos, lyg žiurkės iš skėstančio laivo, tūkstančiais persikeldavo į greta gulinčiojo skudurus, kurie jau ir taip buvo pilni.

Pradžioje mirusieji dar buvo bandomi išnešti laukan, į bombos greta namo išmuštą duobę.

Maža beliko prieglobsčių degančiuose miesto griuvėsiuose.

tusių ant žemės. Kiti šoko gelbėtis pro langus. Paskui užgriuvo vidurinė pastato dalis, visiškai užtvendama išėjimą į laisvę...

Tris valandas dar tęsėsi stipresniųjų ir laimingesniųjų kova. Per tris tūkstančius žuvo -- sumintų, uždususių, sudegusių, pro langus šokant užsimušusių arba tiesiog po griuvėsiais palaidotų. Jų riksmas nustelbė artilerijos ugnį, ir jie teberėkė dar, kai akmenis buvo prarijusios liepsnos.

Buvusios milžiniškos krautuvės rūsijie gulėjo 800 vyrų -- susikimšę nuo sienos iki sienos ant drėgnų grindų. Pilni jų buvo laiptai ir kambarių likučiai viršuje. Čia jau nebebuvo jokių skurtumų, laipsnių ženklai buvo nukritę, kaip rudeni lapai. Skirtumą tesudarė tik sužeidimo laipsnis ir likusios gyventi valandos. Ir nievienoda mardėjimo agonija.

Ant laiptų duso vienas nuo dilerito, šalia jo gulėjo trys, kurie jau seniai buvo mirę, tik niekas jais nesirūpino, nes nebepajėgė, o tamsoje ir negalėjo matyti. Toliau iš skausmo ir karščio rėkė puskarininkis, kurio kojos jau buvo nupuvusios.

Vidurinio rūšio kambaryje spinksėjo konservų dėžutės įmerkias dagtis. Patalpa dvokė žibalu, gendančiu krauju, apdeginta mėsa, pūliais ir pradedančiais pūti lavonais.

KUBA TREČIAISIAIS CASTRO REŽIMO METAIS... (4)

UŽDAROS "LIAUDIES DEMOKRATŲ" PINIGINĖS

Hiltono viešbutis, kaip ir visi didieji Havanos viešbutiai, yra nacionalizuotas. Jis priklauso liaudžiai. Liaudis sekmadieniais būriuojasi salėse ir koridoriuose. Stebisi stiklinėmis durimis, kurios automatiškai atsidero ir užsidero. Žmonės kiek nejaukiai slankioja aplinkui lošimų stalus. Jie kilnoja automatiniais liftais iš aukšto į aukštą, o vaikai žaidžia slapukus už brangių futbolinų salėje.

Trylika milijonų dolerių! Jie priklauso liaudžiai, Hiltono viešbutyje yra 670 kambarių. Tai yra, 670 prabangiai įrengtų kambarių svečiams. Tačiau tuoj po "išlaisvinimo" Fidel Castro susavo artimaisiais bendradarbiais keletą savaičių buvo užėmę 22 aukštą. Greičiausiai jiems reikėjo atprasti nuo šurkštus gyvenimo Maestra kalnuose. Kas po to viešnagės liko iš 22-jo aukšto baldų, to jau nereikėjo įtraukti į metinę inventūrą.

Šiuo metu, kada kitais metais Kubą būriais užplūsdavo turistai, visame viešbutyje yra tik 14 svečių. Visi kiti yra čekai, rusai, lenkai, Rytų vokiečiai ir kiniečiai. Svečių iš liaudies demokratijų atkeliauja daug ir mieliai, bet jie nemėgsta atverti savo piniginių. Čia jie vieši vyriausybės lėšomis. O ši moka Kubos banknotais, kuriuos presai vos besuspėja spausdinti.

Tik iš užsieniečių, kurie netarnauja nei Fidelui, nei liaudies demokratijoms, reikalaujama mokėti "kietais pinigais", kaip ir anksčiau. Vos tik jų laiminai atsiranda viešbučio vestibiulyje, jiems aiškiai duodama suprasti, kad jie sąskaitas mokės amerikiniiais doleriais! Ne, senjore, rubliai pas mus nepriimami!

PROPAGANDOS CENTRAS

--Tie specialistai, -- pasakojo man vienas, kuris turėjo žinoti, -- yra atsiųsti Kubai, bet ne vienai jai. To pareiškimo teisingumą galima nesunkiai patikrinti. Havana tapo telkimo centru. Čia matoma politinių pabėgėlių ir agentų iš visų Lotynų Amerikos kraštų. Jie nori užmegsti ryšius su specialistais ir, žiūrėk, specialistai jiems yra labai draugiški ir be ilgų derybų pažada... ginklų siuntas.

--Čia ir slypi didysis pavojus, -- sakoma Havanoje. -- Abiejų Amerikų viduryje įsikūrė komunizmo bazė. Propaganda, kuri iš čia lengvai pasiekia Vidurio ir Pietų Ameriką, yra pavojingesnė už rusų raketų bazes, kuriomis Fidel Castro taip pat jau grasina.

Į Havaną ateina ne tik ginklų siuntos, bet ir propagandinė medžiaga -- ištaisais laivais. Ji skirta ne vien Kubai, bet visai Pietų Amerikai. Ji per Kubos diplomatinės atstovybės paskleidžiama visoje Pietų Amerikoje. Buenos Aires yra centrinė.

Ir tai dar ne visa. Kung Mai, mažas, apvalas kinietis su Budos paveikslų bruožais, Havanoje kuria raudonosios Kinijos žinių agentūros centrinę visai Lotynų Amerikai. Sunku net įsivaizduoti, kokius propagandinės medžiagos kiekius toji raudonosios Kinijos žinių agentūra paskleidžia. Ir ne vien tik kiekiu. Ši propaganda yra daug taiklesnė, labiau rafinuota, suderinta prie Lotynų Amerikos sąlygų, negu

visa tai, ką ligšiol į Havaną atsiuntė Maskva.

ŽINIŲ CENTRAS PRAGOJE

Kubos spauda, kuri dėl popieriaus stokos vėl turėjo suplonėti keliais lapais, praktiškai yra suniveliuota; ji turėjo pasiūduoti Kubos valstybinės žinių agentūros "Prensa Latina" spaudimui. Šioji vis dar tebesivadina kubietiška ir valstybine, tačiau iš tikrųjų jos centrinis biuras yra Pragoje, kur ji puikiai veikia su rusų kapitalo pagalba.

Ji valdo radijo stotis ir abu televizijos siųstuvus, kurie dar tebeveikia. Prieš metus jų buvo dar šešetas, ir jie tarnavo išimtinai komerciniams tikslams. Tačiau reklama buvo apmokama amerikiečių "kietais" doleriais. Kai doleriai sumažėjo ir iš viso nebeliko ką reklamuoti, išskyrus propagandinius žiniklus, kuriais jau apkabinėtos visos sienos ir gatvės, užsidarė ir siųstuvai. Bet dėlto Havanoje niekas nelūdi. Užtenka dviejų siųstuvų, kurių programa gali būti kiekvieną akimirka nutraukiama kelias valandas trukantiems Castro kalbų variantams, kurie kubiečiams jau atmintinai žinomi.

Tačiau Maskvoje turima didesnių ambicijų. Rusijos užsakymu netoli Havanos statomas naujas, stiprus radijo siųstuvų, kurį netrukus galima bus girdėti visoje Pietų Amerikoje. Kaina -- 750,000 dolerių, mokamų Šveicarijos valiuta. Statyba pavesta vienai vokiečių firmai. Jei vokiečiai siųstuvų nebūtų statę, tai -- Havanoje sakoma -- užsakymą būtų gavusi anglų - kanadiečių firma; jos pasiūlymai buvo 5,000 dolerių aukštesni.

ARCHYVAI

Tikrovė yra tikrai sunkiai suvokiama.

Batistos slaptosios policijos archyvuose liko visos žinios apie savą uždraustąją Kubos komunistų partiją. Iš jų buvo galima patirti, kad centrinė profesinių sąjungų federacija, Confederacion de Trabajadores de Cuba buvo vadovaujama komunisto Eusebio Mujal.

Jis, reikia pripažinti, buvo labai nuosaikus komunistas. Jo banko sąskaita jam buvo daug artimesnė, negu komunistinė doktrina. 1958 metais jo pajamos siekė 280,000 dolerių. Tai paskutinis iš tų archyvų žinomas dalykas.

1959 sausio 2, vos tik "barbudoms" užgrobęs valdžią, tas archyvas be pėdsakų dingio. Net Fidel Castro neturi galimybės juo pasinaudoti, jei prireiktų valstybiniais ar panašiais reikalams. Ir dabar negalima nustatyti, kuris iš "draugų" jau prieš Castro režimą daugiau tarnavo Kremlui, negu Kubos interesams.

Kitas pavyzdys: Kuba nacionalizavo Esso Standard. Pasėkos reiščia ne tik tai, kad visos benzino pardavimo stotys paskubomis perdažoma žaliai. Ir ne vien tai, kad didžioji amerikinė firma turi patirti milžiniškus nuostolius. Tokį vyriausybės žingsnį buvo galima iš anksto pramatyti: jau kelio mis savaitėmis prieš tai buvo daug ženklų. Bet nesuprantamu būdu Esso-Cuba paliko Castro režimui visus dokumentus. Esso-Cuba buvo didelių Pietų Amerikos plotų nervinis mazgas. Visi planai ir skaičiavimai naujiems skyriams steigti, grėžimų, bandymų duomenys, rezervų ir produkcijos statistikos atsidūrė "fidelistų" rankose.

"Batista," sakoma Havanoje, "būtų žinojęs, ką pradėti su tokiu grobiu. Jis būtų supildęs Washingtoną su rusais. Kaina, kurią rusai moka už cukrų (trim ketvirčiai amerikinio cento mažiau už svarą) dėlto tikrai nepaklio."

DERLIUS -- DOLERIAMS MEDŽIOTI

Arba Fidelis prižada gyventojams daugiau kiaušinių, daugiau bulvių ir gal paršiuką arba net kalakutą Kalėdoms. "Bet mes turime palaukti," sako jis, "nes laukiame labai didelio derliaus."

Tai tiesa, bet tik kai kuriais požūriais. Taip, laukdama didelio derliaus, bet jis nebus

skirtas kubiečių pilvams. Jis tarnauja ūkinei ofenzyvai. Kaip praeitais metais, taip ir šiomet gresia Floridos daržininkams didžiulė Kubos daržovių invazija. Labai žemomis kainomis, veik už niekus, galima net Floridoje išskaičiuoti, kiek Kubos vyriausybė prikiša į tą biznį. Tačiau Castro ekonomistams rūpi kas kita. Prekiaujama su Maskva, bet dolerių stinga. Du milijonus dolerių turi Kubai atnešti tas eksportas į Floridą. Čia paslaptis. Cuba si, yanquis no! Taip, gerai, bet du milijonai dolerių --tai kas kita.

Arba automobilių parkas Havanoje yra 90% amerikietiškas. Viskas -- sunkvežimiai, autobusai, liuksusiniai automobiliai, net rusų ambasadoriaus kadilakas. Automobiliai tebevažiuoja, bet pamažu didėja atsarginių dalių stoka. Iš Amerikos daugiau jų nebeaunama. Jei kur nors sugriebiama dolerių, jos perkamos Kanadoje. Kol bus dolerių, Kanada rūpinsis, kad Havanos automobiliai riedėtų.

Arba buvo nacionalizuoti visi užsienio bankai, užkabinti plakatai: "Ir šis bankas jau Kubos liaudies tarnyboje. Tegyvuoja Fidelis išlaisvintojas!"

Tačiau neliestas liko Kanados karališkasis bankas. Ir jis tik pelnisi. Bet jei užsieniečiai nori iš savo sąskaitos paimti 50,000 pesų, direktorius kiek sumišęs atsako: "Yes sir, of course!" Tačiau prie išmokėdamos, jis -- užsienio banko direktorius reikaluose su užsieniečiais -- turi gauti Castro režimo leidimą.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

Grazi dovana visiems
Naujų metų
proga
Plokštelės tik neseniai
pagamintos

LITHUANIAN - AMERICAN
Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONĖ JUODYTĖ-Matthews yra įdainavusi naują lietuvišką dainų plokštelę --

"MANO

LIETUVOS PRISIMINIMAI"

(My Lithuanian Memories)

Kaina \$4.98

Antrąją mažą (angliškai) --

"Christmas Carols"

Shepherd Boy and

Sleeping Child.

Kaina 98c.

Išleistas Mill Marlboro Co.

Platintojams užsakius didesnius kiekius -- duodama nuolaida.

UŽSAKYMUS SIUSTI:

ALEX MATHEWS

256 Union Avenue,

Brooklyn 11, N. Y.

arba

gaunama visose

radijo stotyse

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2245-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (33)

DESZŐ ÁRVAY

Gydytojui nesakyk tiesos

Ilna nebebuvo daugiau vedama į tardymus. Ją apniko nerimas, kuris kas dieną stiprėjo.

--Kartais, --kalbėjo Ieva, -- jie palieka tardomuosius ramybėje išsionomis savaitėmis: "šutinimu" vadinama tai; paskui staiga, lyg iš pasaly užuolant nesitikinti, tardymai prasideda dieną ir naktį.

--Gali būti, -- tarė Ilna. Ir taip atėjo diena, kurią Ieva galėjo pamatyti savo sūnų, bet, grįžusi celėn, ji nekalbėjo nė žodžio, net apie savo vaiką.

--Kas atsitiko? -- klausinėjo Ilna.

--Kažkas netvarkoje. --Kodėl?

--Niekas neklausinėjo apie tave; man nereikėjo užrašyti, apie ką mes buvome visą laiką kalbėjusios.

Nerimas apniko ir Ievą. "Ar aš patekau į spąstus? Ar Ilna "tikra"? Gal ji mane turi išbandyti?" svarstė ji, vis iš naujo stebėdama Ilnos veidą. Kartą ji palietė miegančią. Ilna pagriebė ranką neatsibudama ir per sapną šypsodamosi, tarė: "Ča-va -- gyvenimas," Ieva apsišvėrė.

Kitą dieną buvo atraktinos celių durys. Vienas AVO policininkas įsakė:

--Išeiti?

--Kuriai? -- lyg iš vienos burnos paklausė Ilna ir Ieva.

--Abiems!

Jos išėjo į koridorių.

--Rankas už nugaros!

Priešais esanti celė buvo atidara.

--Tiesiog, paskui viena kitą!

Jos buvo išvestos į kiemą, priešais aukštą, ilgą plytinį mūrą, kuris buvo labai nešvarus ir turėjo daug durų. Paskutinias kareivis atidarė.

--Kalbėtis pasivaikščiavimo metu draudžiama.

Jos turėjo peržengti betonuotą sieną. Durys užsitrenkė. Iš medinio sargybos bokšto, pakankamai aukšto, kad būtų matomas kiekvienas kieme esąs, spoksojo sargybinis. Ant jo pilvo kabojo automatas. Jis stebėjo abi. Ieva tuoj pradėjo eiti ratu, Ilna ją sekė. Mūru apvestas kiemas buvo aštuonių metrų ilgio, penkių metrų pločio. Dešinėje, iš kaimyninės dėžės, girdėjosi vyriškų žingsniai. Buvo arti vienuoliktos. Saulė švietė zenite, Ieva sustojo. Ji nusvyravo prie sienos, kur krito šešėlis, ir pridėjo kaktą prie raudonų plytų. Ilna pribėgo prie jos.

--Ar tau negera?

--Saulė, -- pasakė Ieva.

--Nesustoti! -- sušuko sargybinis iš bokšto.

Ilna leido Ievai pirma eiti. Tačiau jos žingsnis neišdavė jokio silpnumo. Kiemo kampus nukirsdamės, josėjo ratą po rato. Kiek kojų jau dilino betoną tokiomis ratais?

Kai jos grįžo į celę, Ilna paklausė:

--Ar tau bloga?

--Ne.

--Tai kas gi?

--Saulė. Kai ją matai tokią

laisvą ir pats nesi laisvas, tai pritrūkta tave.

--Celėje tu esi laisvesnė, negu saulė erdvėje.

--Ką nori tu pasakyti?

--Celėje atsistoji, kada nori. Einu aplinkui, kaip tau patinka

--lėtai ar greitai, ratu ar tiesiai. Ar gali saulė pati nustatyti savo kelią arba nuo jo nukrypti?

Tada Ieva kiek pašaipiai paklausė:

--Nuo kada tu pradėjai filosofuoti?

--Aš nefilosofuoju, tik sakau, kaip yra.

Maisto vežimėlis buvo stumiamas koridoriumi. Ilna ir Ieva klausėsi. Jos nebegalėjo daugiau kalbėti, jos rijo seiles. Pasi-vaikščiojimas padidino jų alką daugiau, kaip visada. Jos rijo seiles ir nežiūrėjo į viena kitą. Durys atsidarė: maisto kvapas, alumininių dubenėlių tarškėjimas, sriubos plaukštelėjimas įpilant, nesulaikoma seilių srovė.

Pagaliau jos valgė. Staiga, po pirmojo šaukšto, Ieva supylė savo davinį į Ilnos indą. Sriuba beveik liejosi per kraštus.

--Ką tai reiškia? -- paklausė Ilna.

--Tu turi pamatyti, kokia laisva aš esu.

Tada atsistojo Ilna, paėmė pilną dubenį ir išvertė sriubą į atmatų kibirą. To paties jausmo antplūdyje jos apsikabino, o paskui negalėjo iš gėdos viena į kitą pažvelgti ir nekalbėjo iki vakaro.

Skambutis paskelbė ženklą gulti.

--Ką tas pasivaikščiojimas turi reikšti? -- klausė Ilna.

--Galbūt arešto palengvinimas.

--Nežinau, kuo ji būčiau nusipelnusi.

--Pamatysime, kaip bus rytoj, --pasakė Ieva.

Naktį Ilna pabudo. Ji jautėsi, kaip sumušta. Jai buvo šalta. Ji sulenkė kojas. Staiga jai pasidarė karšta, ir ji pamatė, kas atsitiko. Ji pažadino Ievą.

--Ar tau bloga?

--Ne.

--Tai kas gi?

--Aš jau seniai neturėjau. Nuo to laiko, kai patekau kalėjimui.

--Daugeliui taip atsitinka, --pasakė Ieva.

Ji priėjo prie celės durų ir pabėdė. Jos atsidarė. Budėjo sargybinis su bezdžionės rankomis.

--Kas atsitiko?

--Mums reikia vatos.

--Kuriai?

--Mums.

--Abiems?

--Kas tamstai rūpi.

Bezdzionės rankos užtrenkė duris.

--Ar jis atneš? -- klausė Ilna.

--Jam kita ko nelieta.

Jos laukė. Slinko minutės, Ieva daužė kumštėmis į durų skardą. Dangtelis nuslinko nuo lango.

Ieva paklausė:

--Kodėl neduodate mums vatos?

--Kuriai, aš noriu žinoti.

Ilna žiūrėjo į lubas.

--Man, -- pasakė ji.

Po pusvalandžio buvo įmestas mažutė nešvari gniūžtelė. Vata dvokė mašinų alyva, Ieva užstojo durų langelį.

--Tu turi įsidėmėti datą.

--Taip.

--Ir kai tave apžiūrės kalėjimo gydytojas ir klaus datos, nesakyk tiesos, nurodyk kitą dieną.

--Kodėl?

--Patirtis: tardytojai tas dienas pasirenka puolimams, nes mes tada esame nusilpusios ir karceryje neatsparios; ten neduodama jokios vatos ir turi stovėti pusnuogė.

--Koki jie niekšai, tie šunes.

--Nesijaudink, -- kalbėjo Ieva,

--dabar žinosi. Gerai įsidėmėk netikrąją datą ir pagal ją tvarkykis, jei jie kam ruošiasi. Ir stebėk, kada tarnyboje yra senasis prižiūrėtojas, tas su nikeliniais akiniais. Jam gali pasakyti prieš porą dienų. Jis atneš tikros, baltos vatos. Ją pasaugosi toms dienoms, kada tau iš tikrųjų reikės.

--Senasis prižiūrėtojas labai komiškas, -- kalbėjo Ilna, --kol aš dar viena buvau celėje, jis kartais pasakydavo citatų.

--Biblijos citatų?

--Taip.

Ieva nusišypsojo.

--Tai jis daro tik tiems, kuriuos jis mėgsta; manęs jau nebemėgsta.

--Kodėl?

--Anksčiau jis ir man kartais pasakydavo, bet nuo tada, kai pradėjo įtarti, kad esu celės šnipė, manęs nebekenčia.

--Tu gi nesi, -- pasakė Ilna.

--Dabar miegok.

Ilna užmerkė akis, bet dar paklausė:

--Ar rytoj vėl galėsiu pasi-vaikščioti?

--Pamatysime.

Jos buvo vedamos kiekvieną dieną pasivaikščioti, ir Ilna kasdien džiaugdavosi dvidešimt minučių.

--Nedžiūgauk, -- pasakė Ieva.

--Kodėl?

--Kai kuriems pakanka nutraukti mažus palengvinimus, ir tuoj juos apnikta baimė, kad viskas vėl prasidės iš naujo: tardymai, karceris, nemigos.

--Tai nepadarys man įtakos.

--Čia netoki, kaip tu, prisipažino tai, ko jie norėjo. Čia atsitinka dalykai, apie kuriuos net nesapnuoji.

--Papasakok man. Tu jausiesi kalėjime, tu žinai daugiau, negu aš.

Ieva pasakojo, ką pati patyrusi ir ką žinojo iš kitų.

Ilna buvo pašaukta pas gydytoją. Jis paklausė nusiskundimų. Ilna jų neturėjo.

--Ar jis norėjo žinoti ir datą?

--klausė Ieva.

--Taip, -- atsakė Ilna.

--Pasakei?

--Dešimčiai dienų sumelavau.

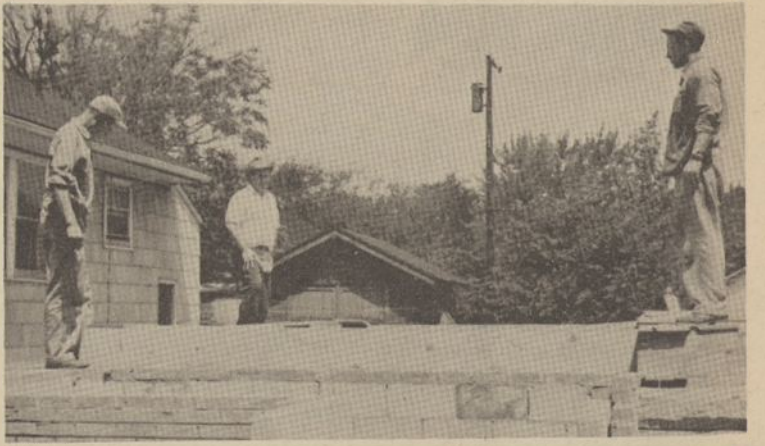
--Tai gerai, kad ir aš žinau, --tarė Ieva. -- Jie gali mane klausinėti.

--O jei sugaus, kad melavome?

--Nėra bausu. Moteris juk ne laikrodis.

(Bus daugiau)

JIE STATO NAMUS, KAD PRATURTINTI LTS KASĄ...

Tautinės Sąjungos E. Chicago skyrius, norėdamas padidinti savo pajamas, talkos būdu stato pardavimui namus, gautą pelną įneš į kasą. Nuotraukoje skyriaus nariai K. Pocius, K. Domarkas ir V. Aukštuolis atlieka 50 darbo valandų talką.

K. Pocius atlieka 50 darbo valandų talką.

Prie statybos darbų mėgstama ir pajuokauti. Nuotraukoje skyriaus nariai poilsio metu. Iš kairės: S. Juodakis, A. Markevičius, T. Mečkauskas ir A. Juodvalkis.

K. Domarkas ir K. Pocius kala juodgrindės naujai statomam namui.

A. Aukštuolis atlieka 50 darbo valandų talką.

"Namų statybos komisija" apžiūri užbaigtą namą. Prieky iš kairės: darbų tvarkytojas Jonas Rimkūnas, komisijos pirm. pagalbininkas Tadas Mečkauskas. Užpakaly komisijos pirmininkas Kazimieras Domarkas ir statybos vykdytojas Kazimieras Pocius. Tado Mečkausko nuotraukos

Doleriai ir centai...

K. Gaidžiūnas

VISOJ AMERIKOJ ŠEIMININKĖS RENKA TAUPYMO ŽENKLIUKUS

Pasakų knygose yra nemažai aprašymų apie gobšius asmenis, kurie negailestingai taupė pinigų ir krovė didžiulius lobius.

Šiandien per visą Ameriką namų šeimininkės taip pat taupo ir krauna lobius. Nors, palyginant su pasakomis, šie lobiai yra gana maži, ir šeimininkės ne tokios gobšios...

Kas tie lobiai? Tai taupymo ženklukai, (trading stamps; savings stamps), kurie dabar jau dalinami beveik kiekvienoje krautuvėje.

Clevelande, pavyzdžiui, net devynios taupymo ženkliukų bendrovės kasdien bando pritraukti naujus klientus: Cash Value, Community Gift Bond, Consumers, Eagle, F & S Blue, S & H Green, Family Discount, Good Investment ir Top Value.

Clevelando šeimininkės, rinkdamos tuos ženklukus nėra skirtingos nuo kitų Amerikos šeimininkių. Trading Stamp Institute of America praneša, kad per visą Ameriką 40 milijonų šeimų (8 šeimos iš 10) renka šiuos ženklukus.

O kaip su tų ženkliukų taupymo nauda?

Šeimininkė, pripildžius pilną knygutę ženkliukų, ją nuneša į

keitimo krautuvę ar net į specialų keitimo centrą. Čia knygutę ar kelias knygutes iškeičia į kasdienines prekes. Virtuvės reikmenys ir baltiniai yra populiariausios iškeitimo prekės.

Kokios krautuvės dalina šiuos taupymo ženklukus?

Šiandien juos gausi, kaip sakoma, beveik ant kiekvieno kampo. Vaistų krautuvėse, gazolino stotyse, skalbyklose, maisto krautuvėse, departamentų krautuvėse ir kitur. Vienas taupymo ženklukas yra duodamas už kiekvieną praleistą dešimtį centų. Paprastai, reikia išleisti apie \$120, kad pripildytum vieną taupymo ženkliukų knygutę.

Dauguma klaidingai mano, kad taupymo ženklukai yra naujas išradimas. Sperry and Hutchinson Co., (S & H Green Stamps) - seniausia ir didžiausia taupymo ženkliukų bendrovė veikia jau nuo 1890 m.

Kodėl taupymo ženklukai yra pasiekę tokį aukštą populiarumą?

Atsakymas paprastas: už juos šeimininkės šį tą gauna kaip ir nemokamai...

Kanadiškas doleris, kurio vertė buvo anksčiau pakilusi, vertas \$1.0034. Ši kaina yra žemiausia nuo 1952 m. Dar 1960 m. pradžioje už kanadišką dolerį buvo mokama \$1.06.

Kanadiško dolerio vertė pradėjo kristi, kai Kanados vyriausybė uždėjo 15% ekstra pelno mokestį Kanadoje esančioms užsieninėms firmoms. Didžioji dauguma šių užsieninių firmų yra amerikiečių rankose.

JAV Pašto Departamentas praneša, kad gruodžio mėnesį per jų rankas perėjo tarp 6 - 7 milijonai laiškų, sveikinimo atviručių ir paketų.

Pašto Departamentas taip pat pastebėjo siunčiamų laiškų ir siuntinių į užsienį padidėjimą. 1960 metų paskutiniiais dviem mėnesiais amerikiečiai pasiuntė užsienin apie 1,500,000,000 svarų laiškų ir virš 25,500,000 svarų paketų. Prie šių skaičių dar reikia pridėti 1,250,000 svarų švenčių sveikinimų.

Tvarkingai atlikti pasiuntimą ir išnešiojimą padidėjusio pašto, buvo pasamdyta apie 250,000 papildomų pašto tarnautojų.

NOW! 4 1/4% PER ANNUM on ALL ACCOUNTS

4 1/4% EARNING ON PREPAID SAVINGS

Effective Jan. 1, 1960

FREE ALUMINUMWARE WITH \$500.00 OR MORE

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.

1447 S. 49 Court, Cicero, Ill.

Tel. Bishop 2-1397

HOURS: MONDAY 9 to 5
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

"DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA"

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$8.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsaky-
mą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote
sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

"DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA" "DIRVA"

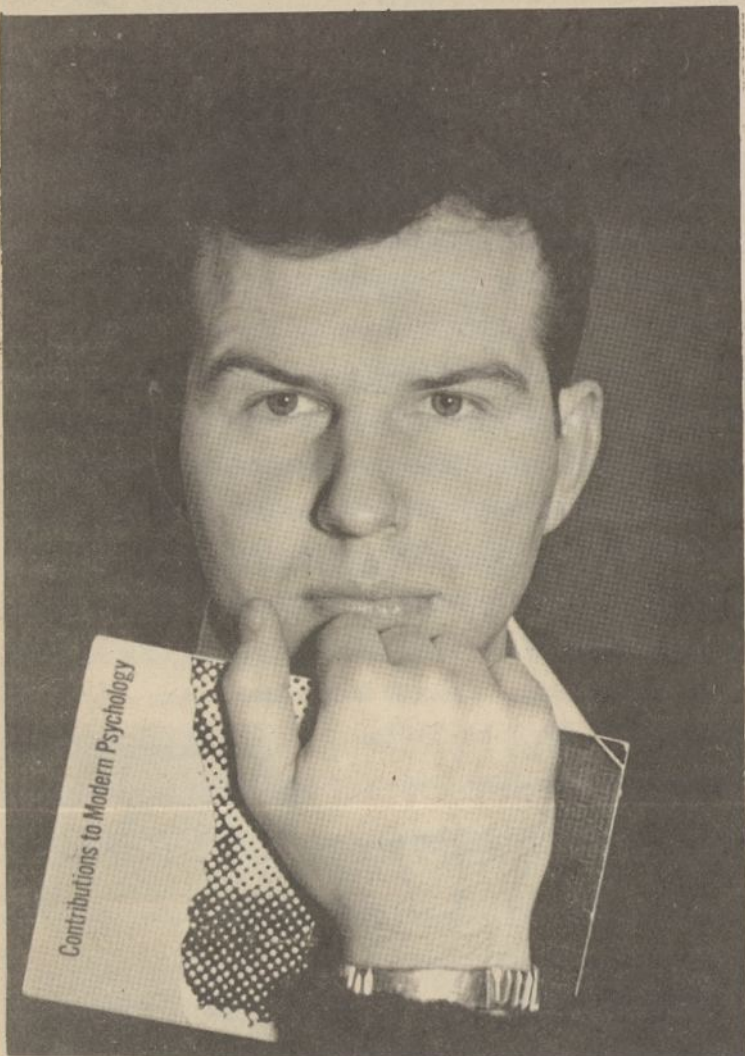
DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
H. Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Jaunas Dirvos bendradarbis ir talkininkas Romas Bričkus

Štai ir trečias - jaunosios kartos atstovas

Štai ir trečias geriausias 1960 metų Dirvos skaitytojas. Tai atstovas iš jaunosios mūsų kartos, užaugęs pakeliui iš tėvynės ir emigracinės sąlygos. Šio krašto kariuomenėje atitarnavęs, čia einas aukštuosius mokslus, čia įsijungęs ir į lietuvišką veiklą.

Romas Bričkus vieną kartą, o tai buvo prieš porą metų, rašė, kad jis anksčiau Dirvos neskaitė, kaip ir kitų lietuviškų laikraščių. Jie buvę neįdomūs, siaurais reikalais besiginčiję, jaunųjų netraukę. Bet kai Dirva perėjusi į dabartinę spausdinimo techniką, kai joje atsirado daugiau žinių, o ypač nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo, laikraštis jį patraukęs. Pradžioje domėjėsis tik nuotraukomis ir po jomis esančiais parašais, o paskiau pradėjęs atidžiau sekti ir į visą laikraščio duodamą medžiagą gilintis. Tada pradėjo daugiau domėtis ir kitais lietuviškais laikraščiais.

Nuolat didėjęs dėmesys jį atvedė ne tik į pastovius Dirvos skaitytojus, bet bendradarbius ir talkininkus. Jis rūpestingai pradėjo telkti jaunuosius skaitytojus. O taip pat juos raginti, kad ir patys iš jaunimo veiklos siųstų Dirvai nuotraukų ir žinių. Taigi Romas Bričkus į mūsų šeimą atvedė gražų jaunimo būrį. O savo iliustruotais reportažais iš lietuvių jaunimo veiklos ne tik tuos jaunuosius skaitytojus tvirtina su Dirva surižę, bet ir jiems davė gražų pavyzdį, kaip reikia praktiškai į lietuvišką veiklą įsijungti.

Romas Bričkus vaikystės dienas praleido Žemaitijoje tėvelio Antano Bričkaus (agronomo ir seimo nario) ir mamytės — Adolfinos Petrauskaitės-Bričkienės (mokytojos) šeimoje. Prasilažus rusų tankams, 1944 metų rudenį su tėveliu ir sesute Irena, pasitraukę į Vokietiją, kur sulaukė karo pabaigos ir amerikiečių kariuomenės. Mamytė, atskirta prasilažusių tankų smagialio, buvo priversta pasilikti gimtajame krašte.

1946 metų pradžioje atsikėlė į Augsburg-Haunstetten, kur išgyveno iki emigracijos į Ameriką. Augsburgėje lankė lietuvių gimnaziją ir baigė keturias klases. Taip pat 1946 m. įstojo į tremtyje atgaivintą skautų organizaciją. Su skautais teko daug stovyklauti Vokietijos miškuose ir Tautinėje stovykloje — Alpėse.

Atvykus į JAV 1949 m. apsigyveno Bostone. Lankė gimnaziją, šoko tautinių šokių grupėje, priklausė skautams.

1952 metų pavasarį baigė Boston Tech. High School. Tą pavasarį, United States Junior Chamber of Commerce ir Liberty Mutual Insurance kompanijos suruoštame "Official Teen-Age Road-e-o, 1952" visiems Metropolitan Boston gimnazistams, laimėjo pirmą vietą gaunant geriausio jauno šoferio statulą, pažymėjimą ir radijo aparatą. Visa tai buvo įteikta WBZ-TV televizijos programoje.

1954 metų vasarą, už gyvybės išgelbėjimą, buvo apdovanotas Gyvybės gelbėjimo medaliu.

1956 m. buvo pašauktas į kariuomenę dviems metams. Pagrindinį apmokymą atliko Fort Knox, Ky., plaudamas grindis, šaudydamas, maršudamas, skusdamas bulves, mėtydamas granatas, bei rinkdamas aplink barakus išmėtytas cigarečių nuorūkas, šokolado popieriukus,

Romas Bričkus Bostono universitete laikraščio suruoštoje foto parodoje diskutuoja apie savo ir Česlaus Kiliulio nuotraukas su kitų universitetų laikraščių fotografais.

DIDVYRIŠKOS VARGO LEIDYKLŲ PASTANGOS

V. Rastenis

Prieš keletą mėnesių įsigijau stambią knygą, Lietuvos istorijos albumą, išleistą Nemuno leidyklos. Įsigijau, pavarčiau ir padėjau. Ir nesiriztu net išsirtarti, ar tas leidinys labai sveikintinas, ar gaudžiai apgailėtinas.

Smerkti jį, žinoma, nėra jokio pagrindo. Tai rinkinys, iš dalies tikrai, iš dalies abejotina vertingų, Lietuvos istorijos faktų pavaižduojančių iliustracijų, dau-

giausia jautamųjų istorijos vado vėliuose ar kitose knygose.

Turėti tokias iliustracijas surinktas vienoje vietoje gerai, Tokį rinkinį sudaryti ir atspausdinti pastangomis leidyklos, susidedančios tik iš vieno asmens, yra tiesiog heroiškas darbas. Tačiau, nepaisant to heroizmo, leidinys negalėjo išeiti tobulas nei iliustracijų atrankos, nei jų aiškinimo, nei ypač jų techninio perteikimo požiūriais.

ir kitas šiukšles. Po aštuonių savaičių 'peklos', atsidūrė Fort Leonardwood, Missouri, dešimčiai savaičių "Combat Engineers' Forman School".

Po 5 mėnesių tarnybos JAV buvo paskirtas į Stuttgartą, Vokietiją. Ten 5 savaites išdirbo braižykoje darant paprastus, mažus žemėlapių pakeitimus. Išvykus Amerikon majorui D. Evans, dirbusiam su karininkų vaikais skautais, buvo paskirtas į specialią tarnybą. Turėjo vadovauti VII korpuso amerikiečiams skautams. Kartu atiteko ir vokiečių-amerikiečių bendravimo ryšininio darbas, pareikalavęs ypatingai daug ilgų valandų.

Vokietijoje jam buvo pavesta suorganizuoti šešias ekskursijas karių šeimoms į pasaulinę parodą Belgijoje, Ispaniją, Italijos Revierą, Šveicariją, Paryžių, Vieną, Olandiją ir Daniją. Tada teko apvažinėti labai daug Europos kraštų.

Grįžęs Bostonan pas tėvelį, 1958 metų rudenį vėl pradėjo studijas Bostono Universitete, C.I.T., kurias baigė 1962 metų pavasarį. Universitete priklauso Institute of the Aeronautical Sciences organizacijai, Associated Collegiate Press, Psichologijos Klubui, ir dirba "Boston University News" kaip redakcijos fotografas ir veda "Campus Pulse" skyrių.

Iš lietuviškų organizacijų priklauso Bostono Senųjų Lapinų skautų vyčių būreliui, Lietuvių Studentų Sąjungai ir Lietuvių Piliečių Klubui. Praeitais metais buvo apdovanotas Tėvynės Sūnaus Medaliu.

Tai toks yra mūsų Romas Bričkus.

B. G.

Romui Bričkui su skautais teko stovyklauti ne tik Amerikoje, bet ir Europoje. Nuotraukoje: R. Bričkus atlikdamas karinę tarnybą, tarp jaunų skautų Vokietijoje, Schwartzwalde. Už darbavimąsi su skautais buvo išrinktas į "Order of the Arrow" ir iš VII korpuso vado gen. leit. John F. Uncles yra gavęs Certificate of Appreciation už ypatingą pasitarnavimą.

Netobulumai bei trūkumai prašosi atleisti, kadangi tai tik vargo leidyklos darbas. Bet atlaidumas leidinio nepatobulinai, ir jis netampa toks, kokių ir pats bevartydamas gėrėtumeis, ir kitam rodydamas didžiutumeis.

Skubėjau įsigyti ką tik išleistą Vlado Vijeikio surengtą albumą, pavadintą -- LIETUVA mano tėvy žemė. Tai irgi "one man show", -- iš vieno asmens susidedančios leidyklos darbas. Rinkinys sudarytas, suredaguotas, surinktas, vinjetėmis papuoštas, perfotografuotas ir ofsetu atspausdintas vis to paties vieno Vlado Vijeikio. Gal tik trišimmas atliktas kitų žmonių, nes VIVI žmonė, berods, dar neturi rišyklos.

Sudaryti ir išleisti tokį 430-ties didžiulį (8,5x11 colių) puslapių albumą tokiai leidyklai tikrai heroiškas užsimojimas ir darbo ir finansų požiūriais. Ir žiūrėkit -- padaryta! O vis dėlto, nežinau -- džiaugtis ar liūsti...

Albumas turi priminti Lietuvą ją pažinusiems ir parodyti ją josios nemačiusiems. Su tais, kurie pažino -- tvarkoj. Jeigu ir ne viską, tai daug ką pažįstamo ir primenančio jie čia ras. Blogiau su nemačiusiais. Bijau, kad tiems Lietuva gali iš to supažindinimo pasirodyti buvusi skurdinė ir primityvesnė net negu iš tiesų yra buvusi.

Priežastys gali būti dvi. Viena -- techninė leidinio išvaizda. Autorius -- redaktorius -- leidyklos paaiškina, kad turime vaizdai (nuotraukos) buvę labai nevienodi, kitų nebuvę galima nei didinti nei mažinti, kiti buvę neryškūs ir iš viso netinkami spausdinti. Bet buvę stengiasi vis dėlto įdėti tuos paveikslus "kaip galima daugiau". Dėl nevienodo didumo, vaizdų nebuvę galima sugrupuoti atsižvelgiant į vietas.

Atvirai kalbant, kai stengiamasi įdėti "kiek galima daugiau" vaizdų, neatmetant net ir netinkamų spausdinti, tai sunku atsižvelgti ne tik vietovių, bet net ir estetikos. Sunku ir betkokios kitos sistemos beprisišalyti.

Lietuvą pažįstantiems tikrai kiekvienas jos kampelis, koks jis bebūtų gali sukelti tokius pačius meilės jausmus, kaip ir albumo redaktoriui, kurį tik tokie jausmai tegalėjo paskatinti bei palaikyti bevykdam tokiu tikrai heroiška užsimojimu. Bet sunku visiškai to paties tikėtis iš Lietuvos nemačiusių. Jų gal neišgąsdins Anykščių ar Prienų turgy vaizdai, arba Seirijų ar net ir Ukmergės gatvių grindinys. Bet jiems sunku bus suprasti, kodėl su Lietuva supažindinamasis leidinys taip skiriasi nuo leidinių, supažindinančių su kitais kraštais: kodėl jis taip žymiai primityvesnis techniniu požiūriu ir kodėl jame rodoma apie Lietuvą daug ir visko po mažą truputėlį, prabėgomis? Ar tai būdinga lietuviams?

Bijau, kad Lietuvos nemačiusieji nesigilins į aplinkybes, kuriose tokios rūšies leidinys tegali pasirodyti. Pirmą kartą su Lietuva supažindinamasis neieškos aiškinimų, kad lietuviai tokius dalykus tegali vargo leidyklose išleisti ir kad todėl reikia įvertinti, bet kokią pasiektų pakenčiamą kokybę. Jis matys tik leidinį, reprezentuojantį Lietuvą ir lietuvišką knygą. Ir matys, kad leidinys yra menkesnis, primityvesnis lygio, negu kitus kraštus reprezentuojantieji.

Pasiskundimas, kad mes nesam turtingi, kad stingam priemonių, taigi ir įgudimo, čia nepadės, o tik greičiau patvirtins, kad lietuviai, deja, bent laikiniais požiūriais yra atsilikę. Kad sveturi beaugantieji lietuvių vaikais susidomėję Lietuva, reikia ją parodyti imponuojančiu būdu. Tam reikia ir imponuojančių priemonių. Jei tai yra spaudinys, jis imponuos tik tada, jei susilygins su vienais iš didžiausių, tobuliausių atliktų spaudinių.

Mūsų leidyklos tai neįmanoma, nepasiekama? Galbūt. Bet tai ne pasiteisinimas akyse tų, kuriuose sentimentų Lietuvai dar nėra, kuriuose tuos sentimentus norėtumėm dar tik sužadinti...

Vladas Vijeikis nekaltas, kad jis neturi tokių spausdinimo priemonių, kaip didžiosios prabangių leidinių leidyklos, ir kad jis neturi būrio atitinkamų specialistų, kurie pajėgtų atlikti Lietuvą pristatančio albumo parengimą.

ma pagal aukščiausius informacijos tikslumo ir būdingumo reikalavimus, kurie pajėgtų "išsunkti" pačią ryškiausią medžiagą ir mokytų skoningiausiai ją perteikti. Jis ryžosi pats vienas "padaryti, ką galima". Ir padarė. Padarė daugiau, nei galima laukti. Tik man, štai, kyla klausimas, ar tai nėra tragiškas ryžtingumas vienam atlikti tokį didelį darbą? Ar rezultatas patenkins bent dalį įdėto pasilaikymo? Štai kodėl džiaugsmas plynai su gallesčiu, bevartant mūsų vargo leidyklų išleistus tokiu masto leidinius.

Autorius prašo atleidimo už informacijos ir vaizdų kolekcijos nepilnumą. Tai dar kartą liudija, kad į albumą stengiasi "suteikti kaip galima daugiau paveikslų". Žinoma, visada kas nors gali daro ko nors "pasigesti". Pavyzdžiui, kas sutiks, kad esamas žiupsnelis nuėmimo operos dainininkų ir scenų nuotraukų pakankamai pasako apie Lietuvos teatrą, ar kad Šimkaus, Vanagaičio, Sasnausko, Naujallio, T. Brazio ir M. Petrausko fotografijos viską pasako apie Lietuvos muziką. Bet daugiau kaip tūkstantis paveikslų vistiek yra nemažas kiekis. Čia greičiau būtų pagrindo pasigesti ne tiek kiekio, kiek atrankos. Tačiau toks kiekis neleidžia įsileisti į nagrinėjimą, ką ir kaip būtų buvę galima atrinkti. Tad ir apsiribojau čia tik pora atsitiktinių patikslinimų paveikslų paaiškinimuose.

Liaudies meno skyriuje, pačioje pradžioje, įdėtas medinės bažnyčios piešinys, ir parašyta, kad tai "Medinė bažnyčia Utenoje". O Utenoje tėra viena bizantiško tipo mūrinė bažnyčia. Prie architektūros pavyzdžių derėtų nurodyti, kurio tai meno statinys. Gal tai 19 ar 18 to šimtmečio Utenos bažnyčia?

Tarp nuotraukų iš Vilniaus miesto, viena yra pavadinta "Vito gatvė". Tai rodo, kad nuotrauka paimta iš dabartiniais laikais Vilniuje išleisto albumo. Tai yra viena iš būdingųjų Vilniaus senamiesčio gatvių, prasidedanti nuo tos vietos, kur Didžioji gatvė įsilieja į Aušros Vartų (Nukelta į 5 psl.)

KALBOS IR DARBAI RENKANT MILIJONĄ DOLERIŲ

Turime entuziastų, kurie sako, kad reikia surinkti milijoną dolerių ir paskui iš to milijono dolerių procentų remti įvairius lietuvių reikalus. Prisipažinsiu, kad ir man toks projektas, jei jis būtų įgyvendintas, patiktų. Ir net esu pasiryžęs savo dolerį atiduoti, tik vis dar nematau, kad iš kalbų būtų pereita į to milijono rinkimo darbus...

Ir kai užsiminiau, kad nematau perėjimo į darbus, o tema tau kalbas, tai ir pradėdau nusiiminti. Mat, mūsųose yra tokių blogų įpročių, kad visą energiją sunaudojam ilgomis kalboms ir aiškinimams, o jau darbams vykdyti ir pristigam energijos. Bijau, kad taip pat neatstiktų ir su tuo milijonu dolerių.

Šia pačia proga norėčiau patarti, ypač vadovaujantiems Bendruomenės asmenims, kad jie rimtai pagalvotų, ar bus galima ką nors didesnio padaryti vien tik rašant ir kalbant. Man atrodo, kad kur kas geriau būtų, jei per pus būtų mažiau rašoma ir prakilbų sakoma, bet daugiau dirbama tokie darbai, kurie tą mūsų lietuvių praktiškai stiprintų.

Ant. Juodviršis,
N.Y.

LENGVA MOKYTI, BET SUNKU DUOTI

V. Meškauskas Vieniobėje vėl pradėjo mokyti, ypač tautininkus, kaip reikia aukoti. Atseit, dabar blogai aukojama. O reikia taip daryti (nors apie tai ir neparašė), kaip jis daro: niekam nieko neduoti, tik kitus pulti ir tuo pačiu nuduoti didelį visų lietuvių darbų remėją... tik liežuviu.

V. K-as,
Chicago

JEI ŪKINIS ATOSLŪGIS DIDĖS, REIKALAUŠ MOKESČIŲ MAŽINIMO

Naujuosius metus pradėjome ūkine krize, kurią paveldėjome iš senųjų metų. Senieji metai jos našta jaučė žymiai mažiau, ji lengvesnė buvo. Naujieji turės pakelti jos didėjančią svorį ir kartu ją nugalėti.

Kova ir priemonės su ekonominiu atoslūgiu bus aktuali tema eiliniam piliečiui, ieškančiam darbo, darbininkui dar turinčiam darbą, biznio atstovui, federalinės valdžios pareigūnui Washingtono ir pačiam prezidentui.

Penki milijonai bedarbių su tendencija padidėti vasario mėn., žemiausias plieno gamybos lygis 20 metų bėgyje (išskyrus streikų metų) ir augantis vartotojo susilaikymas nuo pirkimo, kelia rimtą klausimą — kur vaistai sergančiam ūkiui?

Ekonominių gyvenimą sudaro trys didieji: biznis — bendrovės, valdžia ir vartotojas. Ūkiui klestint visi trys yra aktualūs, ūkiui sergant reikia ieškoti jiems pagalbos.

1. Korporacijos buvo aktyvios maždaug iki pusės praėjusių metų, kai jos didino savo prekių inventorius. Antroje metų pusėje pradėjo eiti priešlaikiai kryptimi — mažinti prekių gamybą ir kartu inventorius. Per 6 mėnesius 18 bilijonų dolerių yra paimta iš ūkio energijos, vietoje inventorius didinti 13 bilijonų metiniam lygiui. Tat 5 bilijonai prekių buvo mažiau pareikalaujama, kas automatiškai ir atsiliepė į gamybos lygį. Todėl eilės bedarbių ir atsirado prie pašalpos įstai-gų.

Esama biznio politika domiuos dar pusmetį. Dabartinis rinkos pareikalavimas nerodo, kad korporacijos didintų investavimus į gamybos pastatus ar priemones. Amerikietis biznierių yra 100% dolerio mylėtojas. Visi kiti faktoriai — tautiškas kumas ar socialinis jausmas — yra matuojami dolerio meile. Jei užsienyje gaminama prekė yra vienu centu pigesnė, jis kaitalą meta į užsienį, neatsižvelgdamas, kad viduje darbininkai jau yra baigę bedarbio pašalpas.

2. Valdžia yra rimčiausia vaistinė, kur reikiamų vaistų galima tikėtis. Federalinės valdžios išlaidos turės lėtinti smukimą žemyn ir

J. KAZLAUSKAS

kartu pajudinti į atsigavimo kryptį. Ginklavinimas, parama mokykloms bei mokytojams ir plentų bei viešųjų pastatų statyba yra sritys, kurios stiprins ūkį. Žinoma, tas procesas yra lėtas, jo efektas turėtų būti jaučiamas 4-8 mėnesių laikotarpyje, žiūrint kaip vystysis tolimesnis ekonominis sirgimas. Pagalbos laukiamas iš valstybių bei vietinių valdžių, kurios naujuosius metus pradėjo su didesniais biudžetais. Augantis kelių tinklas, mokinių ir ligonių skaičius reikalauja didesnių išlaidų, kurios be skolų ir naujų mokesčių retai apsieina.

Naujasis prezidento ekonominės tarybos pirmininkas, profesorius W. W. Heller, yra pasiryžęs siūlyti ir reikalauti mokesčių sumažinimo, jei ūkinė krizė žymiai sustiprėtų. Jis yra daugiau liberalus, negu dabartinis ekonominės tarybos pirmininkas, Hellerio žodžiais tariant, bedarbių skaičių yra svarbiau sumažinti, negu subalansuoti federalinį biudžetą.

3. Vartotojas, kuris 1957 — 1958 m. krizės laiku buvo herojus, šiuo metu dar tvirtas, bet kaimyno, draugo ar pažįstamo atleidimas iš darbo jį daugiau dabar psichologiškai veikia. Jau jaučiama tendencija taupyti ir riboti pirkimus reikalingesnių prekių. Be to, jis stato naujus reikalavimus — prekės kokybę. Šis požymis pirmą kartą po Antrojo pasaulinio karo taip stipriai reiškiasi. Vartotojas jaučia pavargimą nuo "moderniškų" ir garantijos laiką tarnaujančių prekių. Šis vartotojo gyslėlė jau pajusta automobilių gamintojų, kad prekės kokybė daugeliu atvejų yra svarbesnė, negu jos kaina.

Sudėjus į krūvą faktorių, veikiančių vartotojo reagavimą į ūkinę krizę, rezultatas yra teigiamas. Vartotojas yra sekanti jėga kovoje su atoslūgiu, po federalinės ir valstybių valdžios.

Imkime antrąją porą didžiųjų: automobiliai, plienas ir statyba.

1961 m. pagamins mažiau automobilių, negu praėjusiais. Dabartiniai gamybos mažinimai vyksta todėl, kad neparduotų automobilių skaičius yra didelis (1 milijonas vienetų). Jei pardavimas vyks sparčiau, negu gamyba, tolimesnio produkcijos lėtinimo bus išvengta.

Jei ne — reikalai blogės. Nepamirškime, kad šių metų vasara yra naujos sutarties tarp automobilių gamintojų ir darbininkų pasirašymo laikas.

Plienas pajudės iš dabartinio žemo gamybos lygio, bet kada — klaustukas. Visos pranašystės nuo praėjusios vasaros buvo klaidingos. Jei kovo-balandžio mėnesiais bus pajudėta į priekį, tai tikėkime, kad šie metai bus geresni, negu 1960 m.

Statyba turi šviesesnę ateitį, negu automobiliai ar plienas. Federalinės ir valstybių valdžios iniciatyva turės padėti viršyti praėjusių metų lygį. Privačių namų statyba, gavusi federalinės valdžios pasipirtį, pašoks 5%, kas labiausia jausis antroje metų pusėje.

Nežiūrint nepalankių ekonominių sąlygų pragyvenimo lygis išlaikys, su mažu pakilimu, esamoj padėty. Jo pavyzdžiu seks atlyginimai (žinoma, tų asmenų, kurie dirba), nes darbininko gamybinis pajėgumas auga, sutartyse numatyti pakilimai automatiškai vyksta ir nauji kontraktai, pasirašyti metų bėgyje, po 2-4% pridės.

Dabartinė padėtis turi daugiau minusų, negu pliusų. Pasyvumas viršija ekonominį aktyvumą, bet priešdarant išvadą, prisiminkime 1960 m. sausio mėn., kada optimizmas su kaupu reiškėsi. Deja, jis netapo realybe. Galbūt dabartinis ūkinis debesuotumas pradės sklaidytis balandžio, o ne rugsėjo mėnesį.

LIETUVISKI SORIAL, JUODA DUONA, AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI, DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

ISKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos tel.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS ...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokejom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS

and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

BALFO vadovybė posėdžiauja. Prie stalo sėdi iš kairės: vicepirmininkai S. Bredes, A. S. Trečio-kas, pirmininkas kan. dr. J. B. Končius, išdininkas V. Abraitis, vicepirmininkas J. Audėnas. Stovi: fin. sekr. V. Barčiauskas, dir. A. Bendorius ir reikalų vedėjas kun. L. Jankus.

ORGANIZUOTA AMERIKIEČIŲ ŠALPA ATLIEKA DIDELĮ DARBĄ

Nėra reikalo rašyti apie pasikyrus amerikiečių duosnumą savo giminiams, kurie liko senuose kraštuose. Čia noriu tik prabėgomis paminėti apie organizuotą amerikiečių šalpą ir tai tik apie 1960 metus.

Tuoju po II pasaulinio karo pats JAV Prezidentas, per savo specialų Karo Pagalbos Komitetą, pradėjo šalpos akciją užsieniuose. Ypač karo paliečiuose kraštuose. Ši valdinė akcija paskatino privatinę iniciatyvą ir tuoj išdygo ar atkuto privatinės šalpos organizacijos. Jos savo tikslu, (kaip pvz., Balfas) pasistatė rinkti aukas ir siųsti paramą į užsienius. Tada JAV vyriausybė liko

tik prižiūrėtoja, skatintoja ir rėmėja.

1946 m. gegužės 14 d. Karo Pagalbos Komitetas Prezidento aktu buvo pakeistas Patariamuoju Komitetu, kuris prižiūrėjo visų JAV šalpos organizacijų, veikiančių užsieniuose, darbą. Tokiu amerikietiškoje organizacijoje, dirbančių užsieniuose šalpos darbu, 1960 metais buvo 57. Balfas ten registruotas 33 numeriu.

Šios organizacijos, sakykimei įvairūs JAV balfai, yra gana įdomios ir jų darbo laukas apima visą pasaulį. Jos skirstosi tautybėmis, kaip pvz., lietuvių (Balfas), rusų, žydų (net kelios) čekoslovakų, korėjiečių, graikų, armėnų, lenkų (3), italų, vengrų, iraniečių, arabų, rumunų, prancūzų, ukrainiečių ir kt.

Religijomis tos organizacijos skirstosi taip pat į daugelį šakų, kaip katalikų (N. C. W. C.), protestantų (C. W. S.), mormonų ir pan.

Didžiausioji parama eina į Europą — už apie 75 milijonus dolerių metams, iš kurių V. Vokietijai tenka arti 6 milijonai dolerių, Jugoslavijai daugiausia — už 15 milijonų ir Airijai mažiausia — tik už 150 dolerių (1960 metais).

Po Europos, daug paramos iš JAV organizuotai siunčiama į Art. Rytus. Izraelis iš 13 kraštų užima pirmą vietą, gaudamas iš JAV paramos 27 milijonų dol. vertės metams. Mažiausia gavo Nepal (kinų okupuotas) — tik 1,000 dolerių pinigais (1960 m.).

Pietinė Amerikon parama iš JAV buvo siunčiama beveik į kiekvieną kraštą, daugiausia į Čilę, kur įvyko žemės drebėjimas. Per pirmuosius 1960 m. šešius mėnesius ten nusiųsta paramos už šėšis su puse milijonų dolerių. Mažiausia paramos gavo El Salvados — tik už 2,000 dolerių.

Pati stipriausioji užsieniečiams gelbėti amerikiečių organizacija 1960 m. buvo NCWC — katalikai, kurie suaukojo ir užsieniečiams gelbėti išleido virš 120 milijonų dolerių metams (20 milijonų dolerių pinigais ir už 100 milijonų gėrybėmis). Antroji vieta tenka CARE su 45 milijonais dolerių protestantams (CWS) su 29 mil. dolerių trečioji ir ketvirtoji žydams su 28 milijonais dolerių.

Lietuviškas Balfas bus bene vidury — užima 26 vietą šių šalpos organizacijų tarpe, metams išleisdamas pinigais, maistu ir ir gėrybėmis per 300,000 dolerių.

Kai kurios užsieniui remti organizacijos turi labai specifinius tikslus, kaip vaikų, našlaičių globa, kiniečių intelektualai, aklių globa. Rusijos laisvė, armėnų benamiai, vaikų kolonija Italijoje, daktarų globa ir pan. Suprantama, jų ir biudžetas nedidelis.

Didžiausioji parama užsieniečiams yra JAV nemokamai tik dalį sumokant duodamas maistas, kurio per metus išdalinama užsieniuose už 200 milijonų dolerių. Tačiau beveik tiek pat surenkama ir išleidžiama ir grynais pinigais. Ši JAV šalpa į užsienius nemazėja, bet didėja. Ji 1959 metais siekė 250 milijonų dolerių, o 1960 bus perlipusi per 300 milijonų.

Čia visai neminama valstybinė

JAV parama svetimiesiems, kuri siekia kelis bilijonus dolerių metams, vykdoma įvairiais pavaldais bei turint daugiau politinį atspalvį. Laisvų organizacijų, kaip Balfos veikla, nors yra valdžios pridabojama, tačiau gana savaranki.

Tačiau ar NCWC, Care, ar Balfas, šalpos darbe vengia diskriminacijos ir rūpinasi visais vargan patekusiais. Jei NCWC rūpi daugiau katalikai, CWS — liuteronai, tai šelpimo lauke šis pasiskirstymas nėra aštrus, pvz., lietuviui padeda, kiek gali, estams ir latviams, kurie savo balfos neturi.

Dauguma JAV šalpos organizacijų yra susijungę į vieną Centrą, kuris yra New York'e ir vadinas American Council of Voluntary Agencies. Nario mokestis ten nustatomas nuo operacijų sumos. Balfas yra narys ir moka 300 - 500 colerių metams.

Daugelis šalpos agentūrų (ir Balfas) priklauso organizacijai CARE, kuri gauna daug finansinės paramos iš Amerikos pramoninių. CARE organizacijos vadovybė sudaroma organizacijų atstovų rotaciniu būdu, ir 1961 metams į ją įeina Balfos pirmininkas.

Voluntary Agencies vadovybė yra laisvai renkama. Jai ilgus metus pirmininkauja NCWC reikalų vedėjas vysk. Swanson. Naujos valdybos rinkimų nominacijų komisijon įeina ir Balfos reikalų vedėjas.

Tokda maždaug struktūra savanoriškų JAV šalpos darbų užsieniečiams, kurių dalį savo tautiečiams šelpiti atlieka JAV valdžios remiamas Balfas. Žinia, jokia valdžia ar kita organizacija Balfui pinigų neduoda, išskiriant nedideles sumas tremtinių įkurdinimui V. Vokietijoje. Tačiau greta nuoširdaus paskatinimo, JAV vyriausybė duoda nemokamai maisto ir atleidžia nuo pajamų mokesčio Balfui paaukotas sumas.

K. L. Jankus

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsdami, Dirvą aukomis parėmė:

Valerija Bankauskas,
Chicago\$3.00
St. Giedrikis, S. Orange 5.00
M. Židonis, New Haven 2.00
V. Jonaitis, Granville 2.00
J. Rinkus, Cleveland 2.00
B. Paplėnienė, Chicago 2.00
J. Pročkus, Chicago 5.00
K. Šeputa, Detroit 2.00
J. Kaklauskas, Clev. 2.00
A. Juodka, Chicago 2.00
A. Griauzdė, Nashua 2.00
P. Dabkus, Toronto 1.00
A. Burneika, N. Britain 2.00
J. Guobys, Providence 1.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

DIDVYRIŠKOS VARGO...

(Atkelta iš 4 psl.)

gatvę (abidvi dabar pavadintos Gorkio vardu). Ši gatvelė užsuka už šv. Kazimiero bažnyčios ir baigiasi aklu galu, bet prieš tą galą iš jos prasideda Augustinijonų gatvelė (dabar vad. Siauroji). Nuo senų laikų ši gatvelė vadinosi šv. Kazimiero vardu. Tik dabar ji pavadinta Vilniuje veikusio komunistų pagrindininko Vito vardu.

Kauno apskrities viršininko, apskrities valdybos ir valst. saugumo departamento patalpos pavadintos miesto savivaldybės rūmais, nors miesto savivaldybės pagrindiniai rūmai juk, savaime suprantama, buvo rotušė, o šiame pastate Kauno miesto savivaldybės įstaigų niekad nei buvo.

Yra viena nuotrauka (medis, toluomoje upė), pavadinta "Karalienės ties Vilniū". Gal Karolinskė (priemiestis, už Žvėryno)?

Tokių klausukų mažiau ar daugiau Lietuvą pažįstantiems kils nemaža. Bet tai liudys, kad tokiems šis leidinys bus mielas turėti ir protarpiais pavarstyti, kaip mielas esti albumas šėimos ir draugų nuotraukų, prie kurių irgi nekimbama kiek jos katros geriau ar menkliau nusi-sekusios.

LB Kultūros Fondo pirm. Jonas Švedas (kairėje) ir Juozas Arštikys, Cicero lietuvių veikėjas, vienas kitam linki gerų 1961 metų Kultūros Fondo suruoštame Naujųjų metų sutikime Cice-roje.

Ed, Šulaičio nuotrauka

CLEVELANDO LIETUVIŲ SVETAINĖ IR PILIEČIŲ KLUBAS

Juokdariai sako, kad Clevelando lietuvių piliečių klubas įsteigtas moterų, kurios norėjo matyti savo vyrus po vienu stogu. O kiti sako, kad klubą įsteigė patys vyrai, jiems nusibodus bastytis po svetimas karčiamas. Kaip ten bebuvu, klubas buvo įsteigtas 1919 m. pabaigoj. Jo organizatoriais ir pirmaisiais direktoriais buvo: William Gudi-nas, Jurgis Brazaitis, J. K. Wallis, Ch. J. Simon, Motie-

jus Šalčius, G. Sharkus, Karolis Amsey ir kiti.

Iki 1946 m. klubas veikė sa-vistoviai, atskiroj vadovybėj. Paskutinės klubo savistovės di-rekcijos pirmininku buvo Petras Muliolis. Nuo 1947 m. klubas su-sijungė su Lietuvių Salės Bend-rove ir yra tos pačios vadovy-bės, kurią kasmet išrenka sa-lės šėrininkų metinis susirin-kimas, priežiūroje.

Savo laiku padarytas toks klu-

Detroito Dramos Mėgėjų Sambūrio artistai St. Geldauskas ir Rasa Liškauskaitė, dalyvavę "Nežinomosios" pastatyme Clevelande.

TREČIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikišk su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas; Market 2-4867

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI!

1304 East 9 Str., prie pat

St. Clair, telef. TO 1-1673

atidarytas naujas, erdvus, lietuviškas garažas

Quik Auto Service, Inc.

TAISOME VIETINIUS IR UŽSIENINIUS AUTOMOBILIUS

Taisoma moderniausiomis priemonėmis stabdžiai ir visi stabdymo mechanizmai, išmetimo vamzdžiai ir duslintuvai - "mufflers", mo-torių reguliavimas - "tune - up" ir analizavimas, važtų šlifavimas, radijo ir visų elektros įrengimų taisymas.

Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir žemomis kainomis PRA-NO GRIGONIO priežiūroje.

Atidaryta kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro

AR JAU ĮSIGIJAI ALMA MATER?

Tai knyga, kuri turi būti kiekvieno lietuvio šeimoje. Ypač jaunimas ją turi perskaityti. Iš įdomaus pasakojimo apie studentų gyvenimą ir mokslą Nepriklausomoje Lie-tuvoje, jie giliau pažins savo kraštą ir savo žmones.

Rašytojas R. Spalis moka pasakoti traukiančia kū-rybos jėga. Todėl visi grožinės literatūros mėgėjai įsigy-dami Alma Mater, tikrai praturtins savo bibliotekas.

Užsisakydami Alma Mater naudokitės šia atkarpa:

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio
naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

bo "inkorporavimas" į salės bendrovę yra įvairiai aiškina-mas. Vieni sako, kad tai pada-ryta ateičiai, kad, "prigūžėjus" naujiems ateiviams, klubas nepa-tekty į "nepageidaujamas" ran-kas. Kiti teigia, kad tai buvo pa-daryta dėl geresnio biznio, dėl abipusės geresnės naudos -- sa-lei ir klubui, kad vienoj vado-vybėj tos dvi lietuvių įstaigos tvirtiau laikytųsi ir būtų naudingesnės lietuvių kolonijai.

Salės bendrovė yra pelno (pro-fit) įstaiga, gi klubas -- ne pelno (nonprofit) įstaiga. Kaip dabar žinome, salei būtų sunku vienai pačiai išsilaikyti, kadangi ji ne-gali patenkinti didelės lietuvių kolonijos reikalavimų pilnai (di-desniems parengimams lietuviui ieško erdvesnių patalpų). Klu-bas moka gerą nuomą, kas žy-miai padeda salei išsilaikyti.

* POPIEŽIUS JONAS XXIII pas-kyrė 4 naujus kardinolus, jų tarpe amerikietį St. Louis vys-kupą Joseph Riter. Su naujais pakėlimais, popiežius Jonas XXIII yra paskyręs 45 naujus kar-dinolus, jų tarpe tris, kurių pa-vardės nepaskelbtos.

Pradžioje klubas buvo įsteig-tas kaip pašalpinė lietuvių or-ganizacija, kartu turėjusi tiks-lą padėti lietuviams įsigyti pilie-tybę ir rūpintis jų švietimu. Vėliau klubo pobūdis buvo pa-keistas ir šiuo metu klubas vei-kia pagal naują statutą, kuris klu-bo tikslą apibrėžia šitaip: pa-laikyti lietuvių kilmės amerikie-čiuose domėjimąsi politikos ir civiliniais reikalais, skatinant juos aktyviai dalyvauti Ameri-kos visuomenės gyvenime, būti lojaliais JAV piliečiais. Klubas rūpinasi atitinkamomis patal-pomis, pagal galimybę, knygynui, skaitykla, sportu ir atsigaivini-mu.

Dabartinėse sąlygose klubas neturi reikiamų patalpų, bet me-tai iš metų, didėjant atsargi-niam kapitalui, klubas yra nu-matęs galimai geriau prisitai-kyti statuto reikalavimams. Dar eilę metų svetainė ir klubas gyvuos tuose pačiuose namuose, kurie kasmet vis gražinami. Prieš kelis metus, Juozui Gra-žuliui vadovaujant gana moder-niškai atnaujinta apatinė salė ir paties klubo patalpa. O 1960 m., Zenonui Dučmanui vadovaujant, viršutinė salė gražiai atnaujinta ir numatoma dar daugiau ją pa-gerinti, taip pat ir sceną pertvar-kyti.

Salės ir klubo vadovybėje ga-na darniai sutaria senieji ir nau-jieji. Jiems visiems vienodai rūpi salės ir klubo gerovė, pa-žanga, Niekas nesirengia tas dvi įstaigas išskirti, nes gal ir ge-riau joms būti kartu, vienoje vadovybėje.

Šiuo metu klubo garbės nariais yra: Florijonas Saukevičius, A-dolfas Ivinskas, Juozas Saukevi-čius, Aleksas Banys, Fel. Bara-nauskas, Juozas Urbšaitis ir Ka-zys Karpis.

Ed, Karnėnas

TORONTO

L i e t u v i ų prekybininkų, pramonininkų ir amatinin-kų sąjungos "Verslas" na-rių susirinkimas įvyko Lie-tuvių Namuose sausio 8 d.

Susirinkimo darbų eigoje buvo paminėtas ir atsistoi-mu pagerbtas, miręs sausio 6 d. skyriaus sekretorius Povilas Budreika. Apie ve-lionį ir jo veiklą kalbėjo pirmininkas dr. J. Kaškelis ir J. Strazdas.

Buvo išrinkta ateinan-tiems veiklos metams val-dyba, į kurią įėjo: dr. J. Kaškelis, P. Barauskas, Alg. Dūda, Ed. Kondrotas ir dr. Kl. Liutkus. Kandidatais li-ko: Vikt. Janulevičius ir B. Jackus.

Susirinkusiųjų buvo pasi-sakyta, kad veikla būtų la-biau suaktyvinta, kas mė-nesį daromos narių sueigos, propoguojama, kad savi pa-laikytų savus ir kt. Taipgi iškelta graži mintis įsigyti netoli Toronto ūkį, kurį bū-tų galima paversti lietuvių poilsio ir vasaravimo vieta.

P. V.

MES DUODAM EAGLE STAMPS

EAGLE STAMPS VISADA PADIDINA SUTAUPAS

the **MAY** co's

NOW
3

BASEMENT stores

DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE

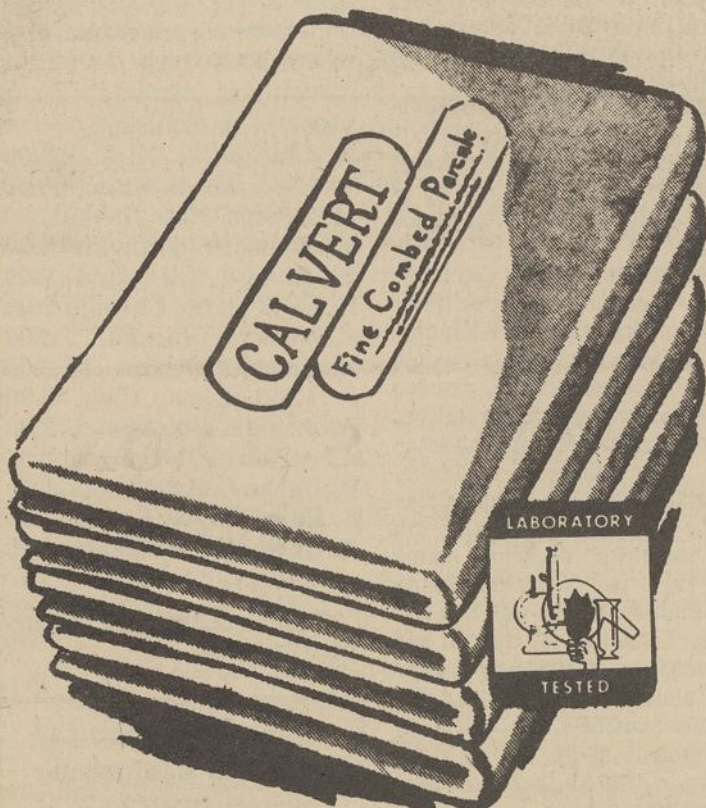
CEDAR CENTER — RIDGE AND RIDGEWOOD DRIVE

Calvert

Mūsų vienintelė rūšis žemomis sausio
išpardavimo kainomis

Calvert laboratorijose tikrintos

PAKLODĖS

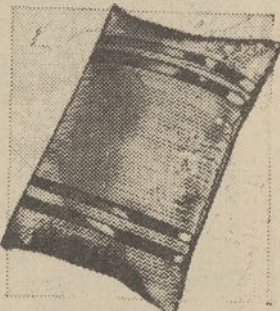

	Muslin	Percale	Muli Stripo Muslin	Pastel Muslin
72x108"	1.48	1.77	2.29	2.29
81x99"	1.48			
81x108"	1.48	1.99	2.69	2.69
90x108"	1.98	2.39		
Twin Fit	1.48	1.77	2.29	2.29
Full Fit	1.48	1.99	2.69	2.69
Pillow Case	.78 pr.	.99 pr.	1.38 pr.	1.38 pr.

"Calvert" paklodės yra geriausios naudojimui... pigiausiai įkainuotos panašioms rūšims. Pa-sirinkite iš visų populiarių dydžių iš šių, ilgai naudojamų, praktiškų ir standžiai išaustų pa-klodžių.

Paštu ir telefonu užsakymai priimami...
su \$2 ar didesniu pirkiniu...
Šaukti CHerry 1-3070

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT...
THE MAY COMPANY, ALL 3 STORES

"Calvert" Dacron
Polyester pagalvės

3.77

Taip minkštos ir liuksusinės.
lyg paguldymui galva ant
debesio. Pilnas 21x27" dydis.
Storesni galai dėl ilgesni nau-
dojimo ir gražesnės formos.

"Calvert" Skalbiami
Matrasų uždengimai

Lygus stilius

Dvigubas 2.48 Pilnas 3.48

Kombinacija (uždengimo
ir apvalkalo) stilius

Dvigubas 3.48 Pilnas 4.48

Dvigubas ar pilnas dydis be
siulių. Sanforized.

"Calvert" 72x90 colių
Dyddžio Dekiai

4.88

90% Rayon, 10%Orlon Acrylic
Fibre, kuris yra skalbiamas,
šiltas ir liuksusinis. Nylon
kampai ilgam naudojimui...
gaunama lygių spalvų.

I. Šulcaitė ir I. Laurinavičienė, Detroito Dramos Megėjų Sam-būrio aktorės, vaidinusios Clevelande "Nežinomąją", repeticijos metu.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Klaipėdos krašto atva-davimo sukakties minėji-mas šv. Jurgio parapijos salėje sekmadienį buvo trumpas, bet labai įdomus

ir reikšmingas. Ramovėnų pirmininkas Antanas Jonaitis tarė įžanginį žodį, prele-gentu pakviesdamas provi-zorių Kazį Mažoną, kurio atsiminimai iš sukilimo lai-kotarpio ir gyvenimo Klaipėdos krašte, atidengė įdo-mių ir dar negirdėtų žinių. Meninėje dalyje aktorius Zigmas Peckus, savo kūri-niu "Ilgėsys" nukėlė klau-sytojus prie Nemuno, Kur-

šių Marių ir Baltijos jūros. Jį ypatingai gražiai papildė Violeta Žilionytė, įsijautu-siai padeklamavusi gražų, minėjimui pritaikytą, eilė-raštį.

Pažymėtina, kad prieš pradėdant minėjimą salėje buvo daug žmonių, bet ka-žin kodėl tik dalis jų pasili-ko dalyvauti minėjime, nors minėjimas buvo surengtas visiems lietuviams, ne vien tik ramovėnams. Jie apsiri-ko, pabijodami "ilgo ir nuo-bodaus minėjimo". E. K.

• Pamaldos už prof. kan. F. Kemėsio sielą įvyks Nau-josios parapijos bažnyčioje šį šeštadienį — sausio 21 d., 7:30 val. ryto. Vėlonies gi-minės ir jį prisimenantieji prašomi pamaldose daly-vauti. Pamaldos užprašytos kan. F. Kemėsio sesers Ju-zės Nasvytienės ir jos šeimos paminėti jo 7 metų mirties sukaktį. Mirė 1954 m. sausio 21 d. Sibire.

• Pamaldos už mirusius Clevelando Lietuvių Salės Bendrovės steigėjus, šeri-ninkus ir piliečių klubo na-rius, šv. Jurgio bažnyčioje įvyks sausio 22 d. (sekmadienį) iškilmingų giedotinių mišių (sumos) metu 10 val. 30 min. Salės ir Klubo di-rekcija Clevelando lietuvių visuomenę kviečia tose pa-maldose gausiai atsilankyti.

• Kazys ir Ona Karpiiai sausio 29 d. išvyksta į Ca-liforniją, daugiausia į Los Angeles. Ten mano prabūti apie 6 savaites.

• LB Clevelando I-os apy-linkės valdyba praneša, kad solidarumo mokestis bus renkamas už 1960 m. sausio ir vasario mėnesiais.

Kas dar nėra užsimokė-jęs, labai prašome tai atlik-ti.

A. Luža mokestį priima kiekvieną sekmadienį po lietuviškų pamaldų šv. Jurgio parapijos salėje.

• LB Clevelando I-os apyl. valdybos ir kontrolės komi-sijos rinkimai numatomi š. m. kovo viduryje.

• D.L.K. Birutės Draugi-jos Valdyba kviečia visas nares dalyvauti susirinki-me-pobūvyje, kuris įvyks sausio 22 d., 3:30 val., p. p. Bačiulių bute — 1264 E. 81.

• Mokesčių grąžinimo pa-reiškimus (Income Tax Re-turn) pildo Edvardas Kar-nėnas Baltijos Prekybos pa-talpose, 6905 Superior Ave., (Dirvos namuose) nuo sau-šio 21 d. Iš anksto susitarti galima telefonu ER 1-4732.

• Neringos skaučių tunto vadovės dabar yra:

Tuntininkė — Mirga Ki-žienė, 1380 East 185 St., Cleveland 19, Ohio. Telef. IV 1-0717; tuntininkės pa-vaduotoja — Jūra Koklie-nė; tunto adjutantė — Giedrė Natkevičiūtė; drau-gininkės — Audronė Gela-žytė, Amanda Gelažytė, Ni-jolė Garlaitė, Ramutė Snieč-kutė.

• P. Dabrila, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė \$6.00 už-sakyti vieną prenumeratą moksleiviams į Vokietiją.

AUKOS LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ INVALIDAMS PAREMTI

Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" Clevelando Skyriaus vykdyto aukų rinkimo vaju-s-metu Lietuvos laisvės kovų inva-lidamas paremti aukojo:

20 dol. Dr. Vl. Adams, Ak-ronė;

po 10 dol.: Dr. A. Baltrukė-nas, Čiurlionio ansamblio okte-tas, P. Drabišius, Dr. Skrin-skas, V. L. Ramanauskas;

6 dol. 50 ct. Aug. Kaupas;

6 dol. Dr. J. Masilionis;

po 5 dol.: A. Augustinavičie-nė, J. Balbatas, Dr. Balčiūnas, Dr. ir Mrs. P. Balsys, V. Bar-tuška, V. Civiškas, K. Gaspa-raitis, Dr. Gruzdis, A. Gražu-lis, G. Gudėnas, Z. Jankus, Iz. ir Ant. Jonaičiai, E. Krištapo-nis, Dr. Mačiulis, Dr. A. Mar-tus, A. Mikoliūnas, P. Mikoliū-nas, Dr. Miliauskas, J. P. Mull, B. Paulionis, Z. Sabataitis, M. Smelstoriū, J. Sniečkus, V. Sut-kus, Dr. Stankaitis, K. Tallat-Kelpša, J. Vaičiaitis, C. Valdu-kaitienė;

4 dol. Dr. D. Kesinaitė; --

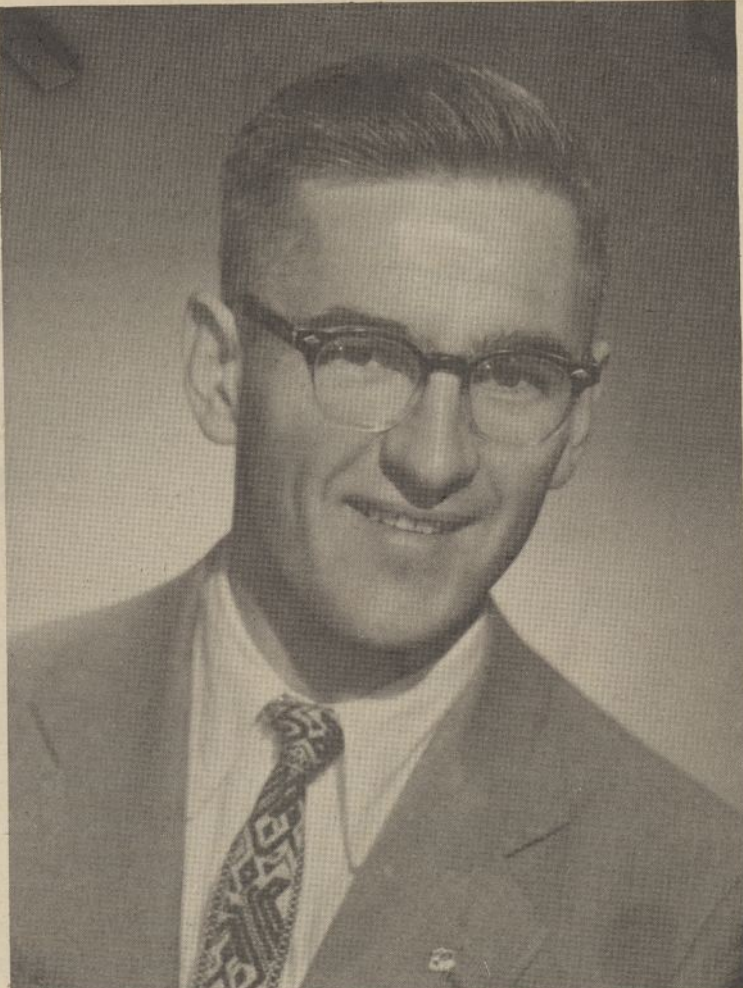
3 dol. 50 ct. St. Astrauskas;

po 3 dol.: J. Abraitis, V. Apa-nius, A. Baly, L. Banis, V. K. Barauskas, R. Degėšienė, B. Gaidžiūnas, Vyta. Jokubaitis, Dr. Juodėnas, J. Kaklauskas, K. Morkūnas, St. Pabrinkis, V. Stankauskas, Neišskaitomos;

po 2 dol.: A. Aželis, J. Bal-batas, M. Baly, V. Bačiulis, Vl. Braziulis, A. Bridžius, J. Ci-junskas, P. Dabrila, Vl. Daur-tas, F. Eidimtas, K. Gaižutis, V. Giedraitis, V. Ignas, St. Jur-gaitis, Ed. Karnėnas, K. Ka-ralius, H. Kripavičius, Al. Lai-kūnas, A. Lūža, P. Malcanas, J. Margevičius, K. Mažonas, J. Mikonis, O. Mikulskienė, V. Na-gevičienė, G. Natkevičienė, V. Neimanas, St. Orantas, A. Pr. Petraičiai, St. Radzevičiūtė, J. Rinkus, K. Senikas, J. Sirutis, A. Spirkaitis, J. Stempužis, Ed. Steponavičius, P. Stravinskis, J. Sukarevičius, J. Švarcas, Mrs. S. Thampsen, P. Valdukaitis, P. Vilkutaitienė, M. Vinclova, R. Volodka, W. Waldukat;

1 Dol. 50 ct. Ig. Stankevičius;

po 1 dol.: V. Akelaitis, Pr. Aleksandravičius, St. Alšėnas, B. Auginas, M. Aukštuolis, P. Balčiūnas, A. Baltakis, S. Ba-kinienė, V. Barionis, M. Barniš-kaitė, A. Banys, A. ir V. Ben-kauskai, B. Bernotas, P. Bie-linis, A. Blažys, Vl. Blinstrubas, J. Brazis, A. Buknis, St. Cip-kus, A. Cijunskas, J. Citulis, E. Cooks, P. Čigas, J. Čyvas, L. Dailidė, J. Dailidė, J. Damu-šis, A. Dunduraitė, H. Endrulas, P. Gaižauskas, K. Gaižutis, Vl. Gelažius, Al. Gyls, A. Grėbliū-nas, E. Grigonienė, St. Grince-vičius, P. Grudis, J. Gudėnas, St. Ignatavičius, J. A. Jankus, H. Johansonas, A. Jonaitis, V. Juodvalkis, P. Jurgutavičius, J. J., J. Kamaitis, J. Kapčius, A. Karklins, P. Karosas, A. Karso-kas, V. Kasakaitis, J. Kaunas, A. Kazis, V. Kizlaitis, F. Kli-maitis, A. Koklys, V. Knistau-tas, L. Krivickas, A. Kubilius, P. Kudukis, J. Laucius, A. Lan-gė, S. Laniauskas, L. Leknickas,

Inž. JONAS PUŠKORIUS, dirbęs Thompson Ramo Wooldridge Inc. Clevelande persikėlė į Los Angeles su Micro Wave Component Division.

J. Puškorius elektros inžinieriaus mokslus baigė Prancūzijoje ir Case Institute of Technology įsigijo magistro laipsnį. Jis yra vedęs Janiną Navickaitę ir augina dukterį Dainą ir sūnų Algį. Pri-klauso lietuvių katalikiškoms organizacijoms ir yra Amerikoje baigusiujų aukštuosius mokslus sąjungos (alumnų) steigėjas.

A. Liutkus, S. Lukoševičius, H. Macijauskas, St. Mačys, Pr. Mainelis, J. Malskis, V. Matu-lionis, V. Mazoliauskas, St. Ma-žintas, R. J. Melsbakas, J. Mig-linas, J. Mikalauskas, J. Mischik, M. Miskevičius, V. Morkūnas, V. Motiejūnas, E. M., J. Naujokai-tis, D. R. Nasvyčiai, J. Nasvytis, F. Navickas, R. Orinienė, Z. Obe-lenis, Vl. Palubinskas, A. Pen-kauskas, Ed. Petkevičius, Z. Pi-vorūnas, V. Polunas, Pr. Proč-kys, P. Puodžiūnas, A. Rakaus-ka, K. Ralys, V. Rociūnas, A. Rukšėnas, J. Sakalas, F. Sauke-vičius, A. Senuta, A. Silvestra-vičius, J. Skavičius, E. Skuje-nieks, L. Staškūnas, V. Stepona-vičius, A. Sušinskas, A. Šen-berglėnė, P. Šukis, L. Sagys, H. Tatorūnas, J. Titas, P. Titas, P. Vaginis, A. Valiukienė, Ed. Varekojis, I. Verbyla, J. Ver-byla, P. Vyšniauskas, K. Za-ronskis, P. Zigmantas, J. Žilio-

nis, J. Žukas, X, X-sas ir 7 pavarės neiškaitomos;

po 50 ct.: B. Karklins, A. Makarskas, St. Stasienė, B. Žiugžda ir

po 25 ct.: A. Gelažytė, V. Jur-gelis, H. Pikturna ir Pr. Stem-pužis.

Aukos rinko ramovėnai ir bi-rutietės. Aukos pasiųstos Lietu-vos Laisvės Kovų Invalidų Drau-gijai, Visiems aukotojams ir rin-kėjams nuoširdus ačiū.

Skyriaus valdyba

• 4 mieg. Ranch stiliaus, 6 metų senumo namas. 2 mieg. ir vonia pirmam aukš-te. Gaso šildymas, rusys, dvigubas garažas ir dvigu-bas sklypas. Netoli Naujo-sios lietuvių parapijos. Tik \$4500 įmokėti.

Lakeland Realty Co.

KE 1-6681 IV 1-8088

REIKIA PINIGŲ?

Pinigų apmokėti Kalėdinės sąskaitas, medi-cinos išlaidas, mokslo kaštus, ar sujungti sąskaitas, tat skolinkitės jums reikalingą sumą geromis sąlygomis...

CONVENIENT LOCATIONS THROUGHOUT GREATER CLEVELAND

KOKIA LINKSMA KOMBINACIJA

Džiaugsmas...draugai...ir ugnim virtas Stroh's

Kada jūs esat nuo namų miliomis nutolę ir džiaugiatės mėgiamu sportu ir nėra patogių kėdžių, jūs taip pat galite atsigaivinti Stroh's alumi. Jis švie-sesnis ir skanesnis... kokį tik duoda ugnim vir-tas alus. Išbandyk ugnim virtą alų dar šiandien!

Amerikoje tik ugnim virtas alus!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

JUMS PATIKS

Stroh's

JIS ŠVELNESNIS

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengi-mus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

Už indėlius, įneštus iki sausio 20 d., nuošimčiai bus mokami nuo 1961 m. sausio 1 d.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

DIRVA

Nr. 7

1961 m. sausio 18 d.

KAS IR KUR?

• **V. K. Banelis**, Dirvos skaitytojas ir bendradarbis, išrinktas International Estate Planners Inc. vice-pirmininku. Bendrovės centras yra Montclair, N. J. Jos specialybė: Mutual Funds, Insurance, Profit Sharing and Pension Plans. V. K. Banelis yra baigęs Heidelbergo universiteto teisės skyrių ir St. John's Universitetą New Yorke.

• **Dr. Janina Jakševičius-Jokša**, vaikų ligų gydytoja, savo kabinetą iš Cicero perkėlė į 2256 W. 63 St., Chicago, telef. PR 8-9081. Gydytojos praktika vertėsi šiauliuose, Kemptene (Vokietijoje), Pakistane ir dabar Chicagoje.

• **JAV ambasada Bonnoje**, Vokietijoje, patvirtino Balfio prašymą papildomam maitinimui 1961/62 metams. Patvirtinta 320,000 sv. miltų ir 160,000 sv. pieno miltelių. Kai šis prašymas bus patvirtintas ir Washington, produktai bus dalimis gabenami į Vokietiją.

Kukurūzų dripsnių tremtiniai nemoka vartoti ir nenori, ryžių ar riebalų Amerika atliekamų neturi ir tremtiniai neduoda.

Centro valdyba nutarė nupirkti ir gavėnios dienoms pasaldinti nuvežti tremtiniais 20,000 sv. cukraus. Ši siunta Balfui kainuoja per 1,350 dolerių.

• **JAV Liet. Bendruomenės Kultūros Fondui** penkeri metai. Per tą laikotarpį jis atliko šiuos darbus: buvo išmokėtos 3 literatūrinės premijos (dvi po 1,000 dol. ir viena — 500 dol.), virš 800 dol. paremta kitų leidžiama jaunimo spauda, išmokėta 700 dol. pašalpos Pasaulio Lietuvių Archyvui ir kt. Nuo 1958 m. KF leidžia bendrinės liet. kalbos laikraštį "Gimtoji Kalba", daugiau negu metus finansavo "Knygų Lentynos" spausdinimą, 1959 m. išleido vadovėlį penktam pradžios mok.

skyriui "Lietuvos Laukai", 1960 m. prof. Vaclovo Biržiškos "Aleksandryno" I tomo ir prof. Vlado Jakubėno gaidų I sąsiuvinį. Šie darbai FK daug atsiėjo: vien tik "Aleksandryno" I tomo išleidimas kainavo virš 6,000 dol. Dabartiniu KF pirmininku yra Jonas Švedas, 1347 S. 48th Ct., Cicero, Ill. E. Š.

• **Algis Pesys**, iš Detroito, vienas iš "Nežinomosios" vaidinimo aktorių, atvykęs į Clevelando pastatymą, apšaukė Dirvą ir susipažino su spaustuve.

• **Pereitų metų lapkričio 15 d. pradėtas Balfio vajuos New Yorke** baigtas š. m. sausio 15 d. Į Centro prašymus laiškaus atsiliėpė per 500 asmenų suaukodami bendrai šalpai arti 4,000 dolerių.

• **R. Vaišnys**, iš New Haven, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

P A D Ė K A

East Chicagos apylinkės mergaičių jūrų skaučių "Palanga" laivo skautės nuoširdžiai dėkoja, visiems jas rėmusiems žiemos stovykloje, įvykusioje gruodžio mėn. 27-28-29 d., būtent: Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus valdybai už piniginę paramą, asmeniškai skyriaus pirmininkui Kazimierui Pociui už susisieki-mo priemones nuvykti stovyklon, dovanas ir piniginę paramą, Irenai Rimkūnienei ir Genei Markevičienei už globą stovykloje, p. Pečiulienei už paskaitas "Kūčių stalias ir Kalėdų papročiai", Kazimierui Domarkui už paskaitą "Skenduolių gelbėjimas ir jų gaivinimas", visoms skaučių mamytėms už paruošimo maisto ir kitokią talką.

Visiems nuoširdus skautiškas ačiū!

Nijolė Kriaučeliūnaitė, laivo vadė

Rūta Domarkaitė, adjutantė

Mielam choristui

VYTAUTUI BRUZGELEVIČIUI,

jo brangiai mamytei mirus Lietuvoje, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu su juo liūdime

Bostono Lietuvių Mišrus Choras

SOFIJĄ BUDREIKIENĘ,

jos vyrui POVILUI BUDREIKAI mirus, nuoširdžiai užjaučia

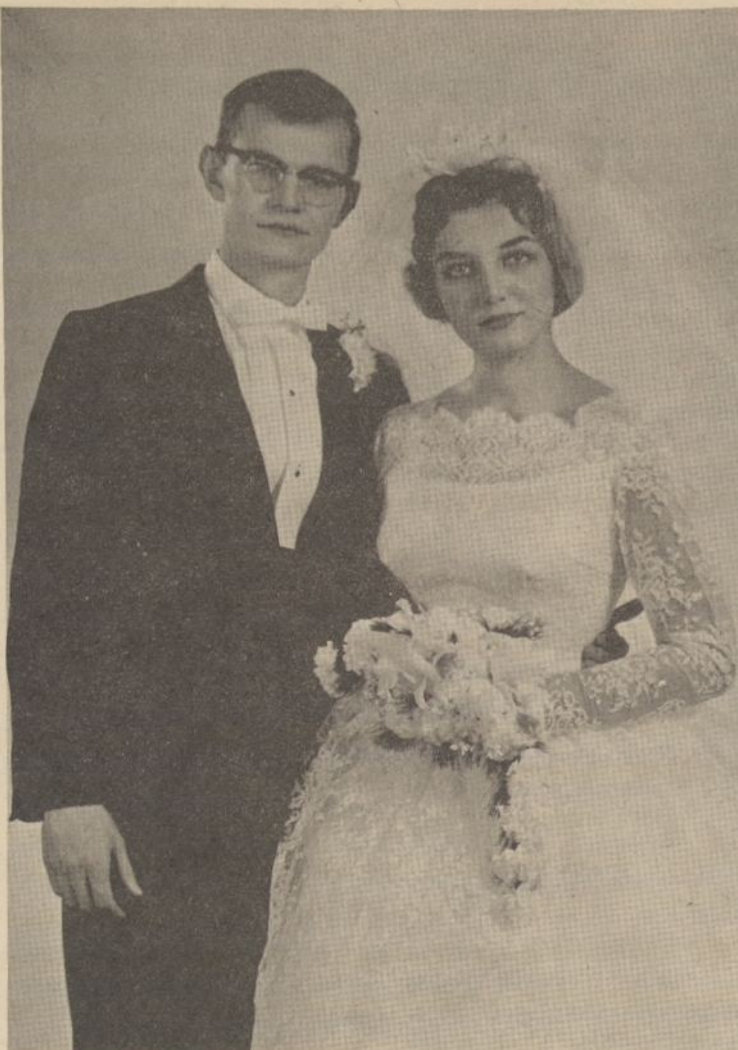
Jonas Baranauskas

Mielam kaimynui

POVILUI BUDREIKAI

nuėjus į amžinybę, jo žmoną SOFIJĄ, brolių JUOZĄ ir artimuosius Tėvynėje nuoširdžiai užjaučia

Kazys Rožanskas

Chicagiečiai Audronė Bagdonaitė ir Vytenis Petrušis Kalėdų pirmą dieną sukūrė lietuvišką šeimą. Jaunuosius, veiklius jūros skautus, sutuokė šv. P. M. Gimimo bažnyčioje kun. Raibužis, S. J. Gausiame vaišių pokylyje dalyvavo giminių ir svečių, atvykusių iš Kalifornijos, Nebraskos, Missouri, Michigano, Ohio ir Connecticut valstybių. Jaunuosius laiškaus ir telegramomis sveikino iš Lietuvos, Vokietijos, Šveicarijos, Kanados ir kt. Sugrįžę iš po-vestuvinės kelionės, jaunieji apsigyveno Urbana, Ill., kur jaunasis baigia elektros inžinieriaus mokslus, o jaunoji dirba vietos ligoninėje medicinos laboratorijos technike.

V. Noreikos nuotrauka

CHICAGO

Nauja Tautinės Sąjungos skyriaus valdyba

Lietuvių Tautinės S-gos Chicagos skyriaus visuotiname susirinkime išrinkta nauja valdyba pasiskirstė pareigomis:

Valdybos pirmininku — A. Janukaitis, vicepirmininku — J. Ilčiukas, sekretorium — S. Šiaučiusas, kasini-ninku — Vyt. Peseckas, parengimų vadovu — P. Stoncelis, narys spaudos reikalams — J. Jurevičius.

Skyriaus valdyba balandžio 22 d. Midwest Hotel patalpose rengia tradicinį Tautinės S-gos Chicagos skyriaus žibuoklių balių.

Iš anksto ruošiamasi, kad žibuoklių balius būtų savo programa išpūdingas.

Sausio 14 d. skyriaus valdybos nariai J. Ilčiukas ir P. Stoncelis aplankė ligoninėje sveikstantį, po sunkios

PAIEŠKOMI

Abraitis, Jonas, gyvena Columbus, Ohio

Adomavičienė, Ona, vyras Jonas, dukterys Bronė, Marytė ir Stasė, gyvena Pittsburgh, Pa. Bagdonavičius, Romualdas, gim. Kaune, 1929 m., Jono ir Marijos sūnus, po karo išvykęs į Škotiją.

Baranauskas, Stasys, Boriso sūnus

Gaidelis, Juozas, Juozo sūnus, gimęs 1925 m. sausio m. 25 d. Grinevičius, Bronius, Prano sūnus, gimęs 1921 m. Mikalinos Kabučių km., Veliuonos vl., Kauno apsk.

Lušienė, Teresė, ir jos dukterys Aldona, Renė ir Teresė Markevičius, Pranas (Markiewicz, Frank) Adomo sūnus, iš Žiezmarų, gyvena Los Angeles, Calif.

Pavilionis, Antanas, ir žmona, gyvena Sao Paulo, Brazilijoje Ražas, Pranas, Jokūbo ir Onos sūnus, iš Meželių km., Tauragės apsk.

Trumpis, Kazimieras, Stanislovo sūnus

Ukrinas, Petras, kilęs iš Telšių apsk.

Žvinys, Alfonsas, gyvenęs Anykščiuose

Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street New York 24, N.Y.

PHILADELPHIA

Ansamblio pobūvis

Philadelphia Lietuvos Tautinis Ansamblis įtemptai ruošiasi dalyvauti liepos mėn. įvykstančioje dainų šventėje, Chicagoje. Tik visa bėda — keliolikos išlaidos didelės, o ansamblio kasa beveik tuščia.

Buvo išvažiuoti į Baltimore koncertuoti Nepriklausomybės šventės minėjimui, o ruošiasi važiuoti į Baltimore. Bandė ruošti naujų metų sutikimą, bet salės negavo. Tačiau vilčių nenustoja ir tikisi, kad Philadelphia visuomenė supras choro vadovo ir choristų pasiūlymą ir parems jų rengiamą pobuvį, kuris įvyks sausio 28 d., šeštadienį, 6 val. 30 min. Lietuvos Pašalpiniam Klube — 928 E. Moyamensing Ave.

Programoje arbatėlė, choro dainos, solo, kupletai-mologai, šokiai, puikus bufetas ir kt. Bilietus galima iš anksto įsigyti pas choristus. Jų bus galima gauti ir prie įėjimo.

Nauja Bendruomenės apylinkės valdyba

Gruodžio 10 d. įvykęs Philadelphia apylinkės metinis susirinkimas išrinko naują valdybą, kuri pareigoms pasiskirstė: pirm. J. Stiklorius, vicepirm. A. Klemas ir A. Gečiauskas, sekret. A. Impolevičius ir J. Lukas, išd. J. Jurašūnas ir H. Savickas, narys kultūros ir jaunimo reikalams P. Mašalaitis ir archyvo bei kartotekos vedėjas J. Ardys. Džiugu, kad į šią valdybą įeina didelė dalis jaunesniosios kartos atstovų.

Tautinės S-gos skyriaus susirinkimas

Sausio 21 d. (šeštadienį) 6 val. vak. Lietuvos Banke,

šaukiamas metinis susirinkimas. Darbotvarkėje valdybos rinkimai ir kiti svarbūs reikalai. P. M.

BOSTON

• **Lietuvių Bendruomenės** Bostono apylinkės visuotinas susirinkimas įvyko sausio 7 d. Tautinės S-gos namuose. Susirinkime dalyvavo Tarybos sekr. Juozas Kapočius ir Apygardos pirmininkas inž. V. Izbičkas.

1961 m. Bostono apylinkės valdyba sudaryta iš 12 organizacijų deleguotų atstovų ir 3-jų pririnktų narių. Iš jų bus sudarytas 7 asmenų prezidiumas.

Apie pereitų metų sekmingą veiklą pranešimą padarė pirm. Pr. Mučinskas.

Susirinkimas buvo gyvas ir įdomus. Pirmininkavo Ant. Matjoška.

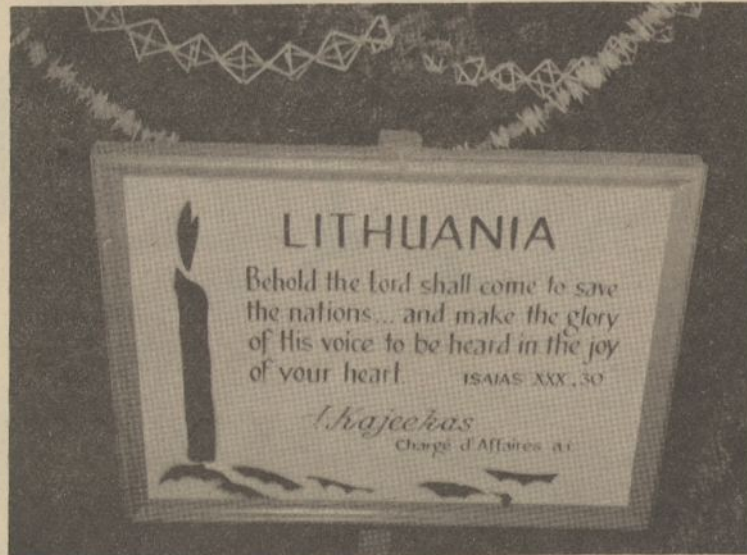
• **Romas Jasiūnas**, Liet. Neprikl. Fondo Bostone atstovybės kasininkas, priima aukas kasdien savo namuose — 253 Gold St., So. Boston. Telef. AN 9-1676.

Rėmėjai, negalintieji pasiekti kasininko, prašomi paskambinti telefonu ir pranešti savo adresą. Fondo kasininkas atsilankys į namus.

Pas kasininką taip pat galima gauti ir Fondo aukų lapų.

• **Teofilius Janukėnas**, Liet. Neprikl. Fondo atstovybės Bostone sekretorius sudaro Fondo rėmėjų karto-telę. Rėmėjus prašome pranešti atstovybės sekretoriui savo adresą. Sondo sekretoriaus adresas — 161 I St., So. Boston 27, Mass.

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasitelkiant, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

Jei užpereitais metais, dėl nežinomų priežasčių, prie lietuviškosios eglutės, kuri buvo išstatyta prie Baltųjų Rūmų, nebuvo padėtas Lietuvos vardas, tai per praeitas Kalėdas, lankytojai lengvai galėjo atpažinti lietuviškąją iš kitų tautybių eglučių, ne tik iš parašo, bet ir dėl to, kad ji buvo skirtingiausia ir, galima sakyti, iš visų gražiausia.

Alg. Cepulio nuotrauka

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.